

STAN SANITARNY POWIATU BOCHEŃSKIEGO 2020

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA

W BOCHNI

Marzec 2021r.

Powiatowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2021r. poz. 195), realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonują wymienione zadania, sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną w zakresie chorób zakaźnych, a także działalność w zakresie promocji zdrowia.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decyduje o tym, jakie czynniki środowiskowe powinny być przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań represyjnych i interwencyjnych. Dla oceny stanu warunków zdrowotnych mieszkańców powiatu bocheńskiego istotne znaczenie mają te elementy otoczenia, które związane są z masową i długotrwałą ekspozycją na czynniki patogenne, jak np.: zanieczyszczona mikrobiologicznie lub chemicznie żywność, która może wywołać istotne skutki zdrowotne; woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, która może być źródłem groźnych zakażeń lub zatruc; środowisko pracy, w którym występują czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia; stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywieniowych, zakładów opieki zdrowotnej, placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno-wypoczynkowych i innych obiektów użyteczności publicznej. Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2020r.” obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami.

W związku z ogłoszeniem Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego i zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego do odwołania wstrzymano w obiektach nadzorowanych działania kontrolne zgodnie z harmonogramem kontroli obiektów na rok 2020. To działanie miało na celu skierowanie wszystkich sił i zasobów kadrowych na prowadzenie czynności związanych z zabezpieczeniem epidemiologicznym oraz edukacją z zakresu higieny i zapobiegania chorobom (m. in. poprzez unikanie zbiorowisk ludzkich), a w szczególności zarażeniom koronawirusem SARS CoV-02.

Ocenę sporządzono w oparciu o dokonaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bochni analizę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych oraz wyniki czynności kontrolnych przeprowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bochni, których celem jest ustalenie stanu rzeczywistego i

stwierdzenie czy ten stan jest zgodny z przepisami prawa sanitarnego, a w konsekwencji zapobieżenie lub wyeliminowanie stanu niezgodnego z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi lub stanu zagrażającemu życiu, zdrowiu ludzi, a wynikającemu z naruszeń tych wymagań.

Inspekcja Sanitarna równolegle z rozwojem gospodarczym powiatu bocheńskiego systematycznie rozszerza swoje zadania w zakresie zdrowia publicznego. Wymiernym tego efektem jest planowa i systematyczna poprawa stanu higieny środowiska naturalnego człowieka. Wypracowywane przez organy PIS informacje, służą do identyfikowania i formułowania najistotniejszych problemów związanych z wpływem otaczającego środowiska na zdrowie społeczeństwa. W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu bocheńskiego na dzień 31 grudnia 2020r.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Bochni

mgr inż. Halina Bielec

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
ROZDZIAŁ I Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń	7
1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe	12
1.1. Salmonellozy	12
1.2. Biegunki i zapalenia żołądkowo- jelitowe	12
1.3. Wirusowe zapalenie wątroby	13
1.4. Zakażenia wirusowe wywołane przez rotawirusy i norowirusy	13
2. Choroby odzwierzęce	13
2.1. Borelioza z Lyme	14
2.2. Styczność i narażenie na wściekliznę	14
3. Choroby zakaźne, którym zapobiega się poprzez szczepienia	14
3.1. Ospa wietrzna	14
3.2. Krztusiec	15
3.3. Świnka	15
4. Choroby zakaźne objęte przez WHO programami eradykacji i eliminacji	15
4.1. Odra	15
4.2. Różyczka	16
4.3. Poliomyelitis	16
5. Gruźlica	16
6. Ostre infekcje dróg oddechowych, w tym grypa i infekcje grypopodobne	17
7. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi	18
8. Działalność lecznicza	21
ROZDZIAŁ II Ocena stanu sanitarnego w obszarze higieny komunalnej	23
1. Woda przeznaczona do spożycia	23
2. Liczba ludności powiatu zaopatrywana w wodę	24
Gmina Lipnica Murowana,	25
Gmina Lipnica Murowana,	25
3. Podział urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ze względu na wielkość dobową produkcji wody do spożycia	28
4. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu bocheńskiego	30
5. Informacje o wielkości produkcji wody dostarczanej od poszczególnych producentów i sposobu jej uzdatniania, liczbie ludności zaopatrywanej w wodę, jakości wody, sposobie jej uzdatniania i dezynfekcji, jeżeli jest stosowana, przekroczeniach wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody	30

6. Przekroczenia dopuszczalnych wartości badanych parametrów stwierdzonych w badanych próbach w 2020r. na podstawie których wydawano decyzje nakazując do doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań.....	37
7. Postępowania administracyjne w zakresie jakości wody w 2020r.	38
7.1 Wnioski.....	44
8. Studnie publiczne.....	48
9. Pływalnie.....	49
10. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpielii	49
11. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	50
11.1. Wnioski.....	50
Rozdział III Ocena stanu sanitarnego w obszarze higieny pracy	52
1. Środowisko pracy.....	52
2. Choroby zawodowe	54
3. Nowe narkotyki (tzw. dopalacze).....	55
4. Wnioski	56
Rozdział IV Warunki sanitarne w placówkach wychowawczo-oświatowych	57
1. Stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych	57
2. Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży	59
3. Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do zasad ergonomii	61
4. Możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych przez uczniów w szkołach.....	61
5. Higiena procesów nauczania (rozkłady zajęć)	63
6. Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży.....	63
7. Żłobki i kluby dziecięce	65
8. Wnioski	65
Rozdział V Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.....	68
1. Ogólna ocena obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz kosmetyków.....	68
2. Stan bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, przedmiotami użytku oraz kosmetykami w 2020r.....	71
2.1 Nadzór nad produkcją pierwotną	72
2.2 Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami podjętych w ramach określonych akcji.	72
3. Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.....	73
4. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach – RASFF	75
5. Graniczne kontrole sanitarne	75
6. wnioski.....	76
Rozdział VI Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	77
Rozdział VII Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	81
1. Profilaktyka palenia tytoniu.....	81

2. Profilaktyka nadwagi i otyłości	81
3. Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych.....	83
4. Profilaktyka zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV	83
5. Profilaktyka HIV/AIDS	83
6. Inne inicjatywy i działania prowadzone przez PSSE w Bochni.....	83
7. Szkolenia	84

ROZDZIAŁ I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH I ZAKAŻEŃ

Ocena sytuacji epidemiologicznej w powiecie bocheńskim w zakresie chorób zakaźnych sporządzona na podstawie danych zgromadzonych w nadzorze epidemiologicznym oraz na podstawie analiz cząstkowych i porównawczych z wybranymi chorobami.

Tabel. 1 Wybrane choroby zakaźne w powiecie bocheńskim w latach 2018-2020 (liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. ludności)

Jednostki chorobowe		Liczba zachorowań / Zapadalność					
		2018		2019		2020	
		Zachorowania	Zapadalność	Zachorowania	Zapadalność	Zachorowania	Zapadalność
AIDS		0	0	0	0	0	0
HIV		0	0	0	0	0	0
Salmonelloza	zatrucie pokarmowe	56	53,33	27	25,47	54	50,47
	Posocznica	0	0	0	0	1	0,93
	inne zakażenie pozajelitowe	2	1,90	1	0,94	2	1,87
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	Wywołane przez Clostridium difficile	10	9,52	6	5,66	16	14,95
	Wywołane przez E.coli biegunkotwórczą	0	0	0	0	0	0
	Wywołane przez E.coli inną i BNO	0	0	0	0	0	0
	Wywołane przez Campylobacter	0	0	0	0	0	0
	Wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	0	0	2	2,12	0	0
Wirusowe zakażenia jelitowe	Wywołane przez rotawirusy	81	77,14	141	133,01	13	0,93
	Wywołane przez norowirusy	30	28,57	22	20,75	11	10,28
	Inne określone	69	65,71	15	14,15	5	4,67
	Nieokreślone	24	20	7	6,54	10	9,35
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		1	0,95	0	0	23	20,9
Biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		817	778,09	685	646,22	275	257

Mikobakteriozy- inne i BNO	1	0,95	0	0	1	0,93
Krztusiec	8	7,62	4	3,77	2	1,87
Płonica	117	111,43	98	92,45	36	33,64
Róża	52	49,52	36	33,96	23	21,49
Borelioza	420	400	285	268,86	157	146,72
Kiła	0	0	3	2,83	1	0,93
Rzeżączka	0	0	1	0,94	0	0
Kleszczowe zapalenie mózgu	5	4,76	4	3,77	1	0,93
Inne wirusowe zapalenie mózgu- opryszczkowe	0	0	0	0	0	0
Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone	7	6,66	7	6,60	1	0,93
Ospa wietrzna	943	898,09	803	764,76	240	224,29
Różyczka	0	0	0	0	0	0
Wirusowe zapalenie wątroby- typu A	0	0	0	0	1	0,93
Wirusowe zapalenie wątroby- typu B- przewlekłe	17	16,19	15	14,15	6	5,60
Wirusowe zapalenie wątroby- typu C	4	3,81	4	3,77	3	2,80
Wirusowe zapalenie wątroby- typu B+C (zakażenie mieszane)	0	0	0	0	0	0
Świnka	12	11,42	5	4,72	5	4,67
Malaria	0	0	0	0	0	0
Choroba wywołane przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	0	0	5	4,72	0	0
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne, nie określone	0	0	0	0	0	0
Grypa ogółem	0	0	10	9,43	5	4,67
Gruźlica	8	7,62	11	10,38	9	8,41
Styczność i narażenie na wściekliznę	11	10,48	17	16,04	8	7,48
Lamblioza	0	0	1	0,94	0	0
Listerioza	0	0	3	2,83	0	0
Toksoplazma wrodzona	0	0	0	0	0	0
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-15 lat	0	0	1	0,94	0	0
Grypa AH1N1	0	0	0	0	0	0
Ostre infekcje układu oddechowego	47058	44817	47247	44572	25930	24233
COVID-19	0	0	0	0	3946	3687

W okresie sprawozdawczym do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bochni zgłoszono:

4972 przypadków chorób zakaźnych i zakażeń które zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2018 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi podlegały obowiązkowi zgłoszenia i rejestracji.

Z powodu zgłoszonych chorób hospitalizowano 515 osób.

Odnotowano 107 zgonów, których przyczyną były choroby zakaźne.

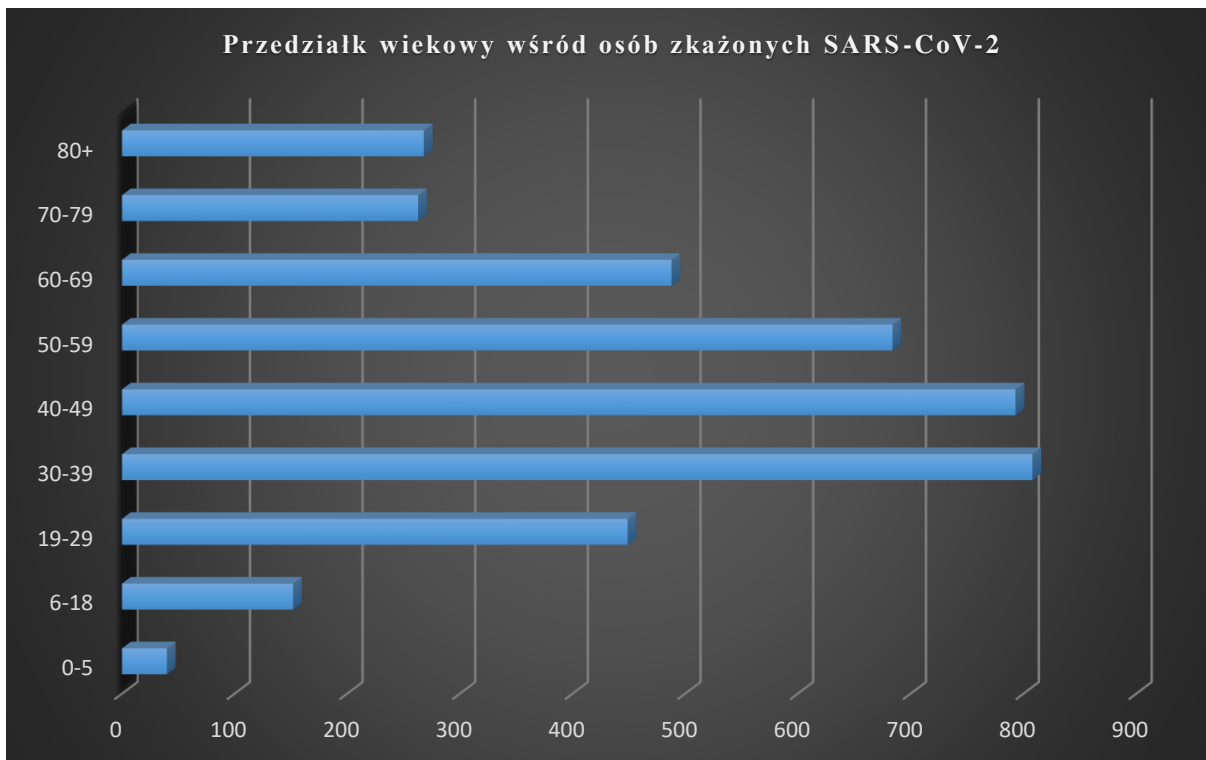
Najczęstszą przyczyną zgonów były:

- ostra niewydolność oddechowa
- zatrzymanie krążenia
- niewydolność serca
- zapalenie płuc

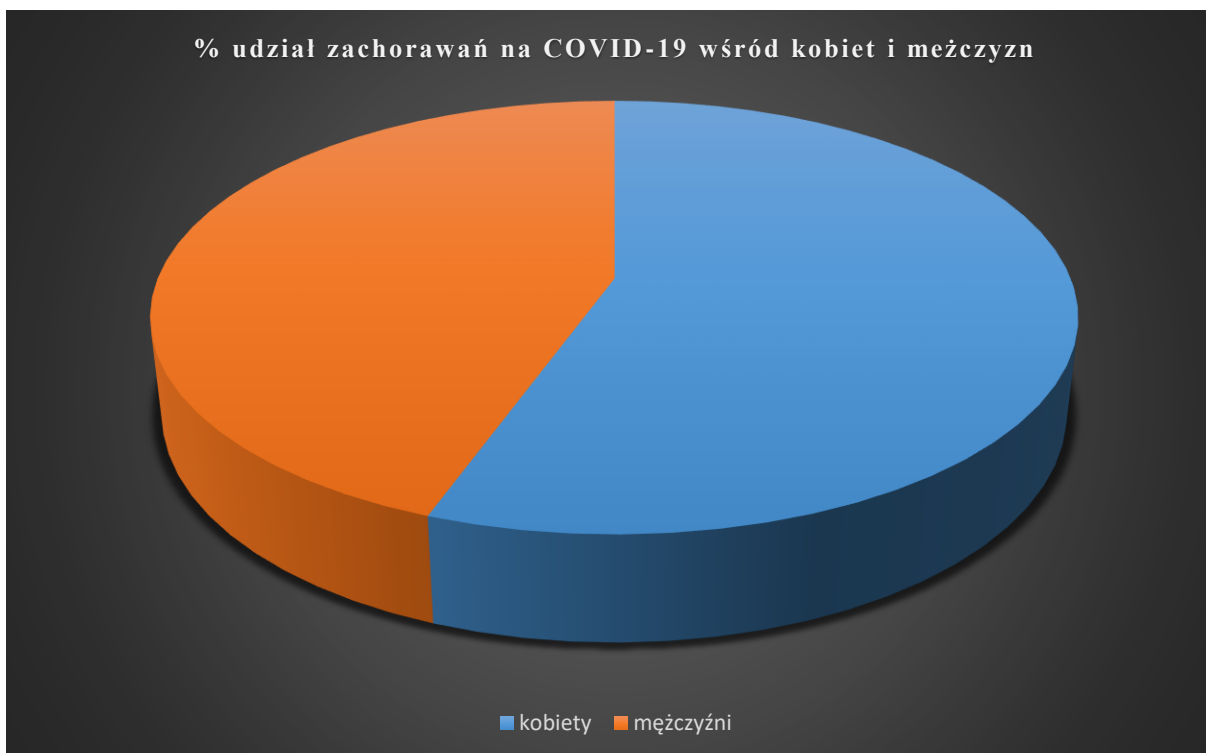
Znaczące zmiany w sytuacji epidemiologicznej niektórych chorób spowodowane były między innymi spadkiem zapadalności na: wirusowe zakażenia jelitowe, inne bakteryjne zakażenia jelitowe i mogą być związane z wprowadzeniem szeregu ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wprowadzeniem stanu epidemii COVID-19 oraz związaną z tym większą dbałością zachowanie higieny, zwłaszcza w zakresie dezynfekcji rąk.

W związku z pojawieniem się nowych zagrożeń dla zdrowia publicznego związanych z wystąpieniem i transmisją zakażeń SARS-CoV-2 oraz ogłoszeniem pandemii COVID-19 podejmowano działania zapobiegawcze związane z ograniczeniem ryzyka zakażeń oraz rozprzestrzenianiem się nowych zakażeń. Dynamiczne zmniejszenie się sytuacji epidemicznej tych zakażeń na świecie i w Polsce wymagała od służb sanitarnych podejmowania i prowadzenia intensywnych działań w obszarze zdrowia publicznego. W odpowiedzi na pandemię COVID-19 wdrożono nowe procedury, wytyczne, zalecenia dotyczące działań zapobiegawczych i ograniczenia ryzyka zakażeń SARS-CoV-2 oraz strategii nadzoru nad zachorowaniami. Realizowane obowiązki wynikające z Rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. COVID-19 to choroba układu oddechowego, która może przebiegać w postaci zapalenia płuc, ostrego zapalenia oskrzeli oraz zakażenie dolnych dróg oddechowych. W ciężkich przypadkach zakażenia może wystąpić zespół ostrej niewydolności oddechowej (ARDS). Zgodnie z definicją przypadku na potrzeby nadzoru epidemiologii klinicznej kryteria zakażenia to: gorączka, kaszel, duszności, utrata węchu, utrata smaku.

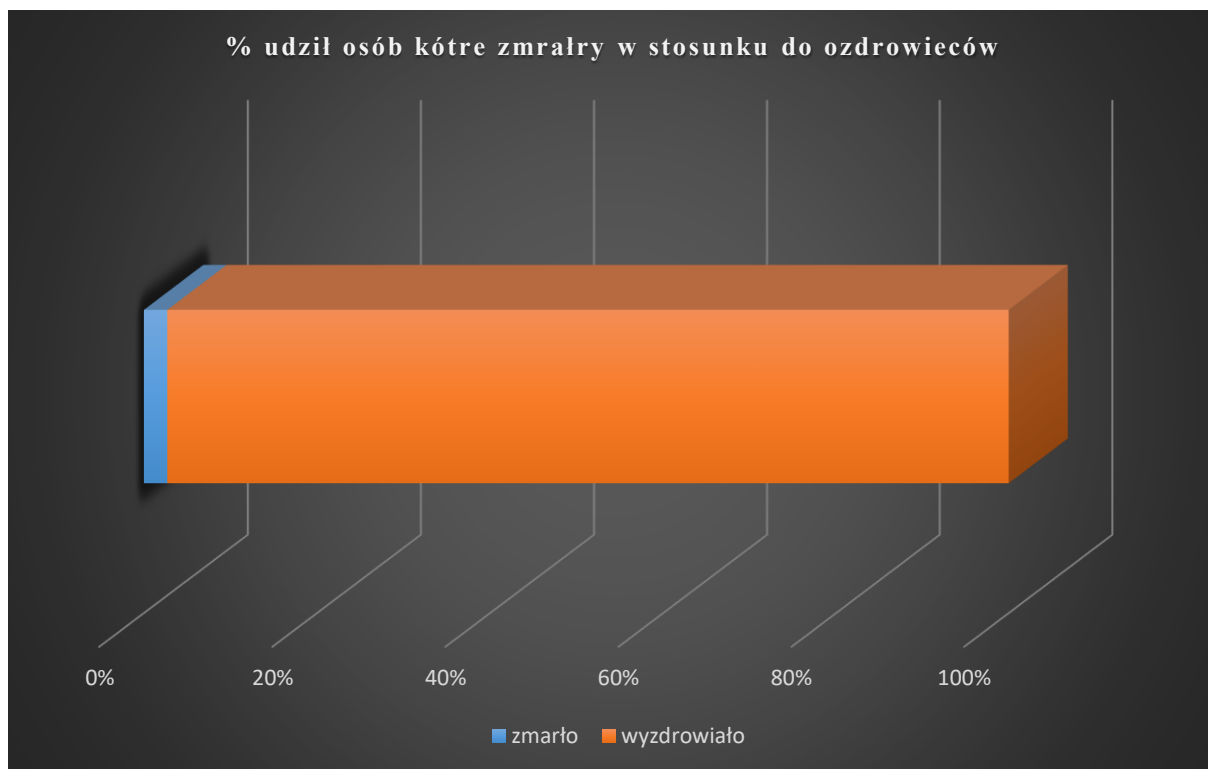
W okresie sprawozdawczym na nadzorowanym terenie odnotowano 3946 przypadków zakażeń SARS-Co-2 potwierdzonymi badaniami molekularnymi. Pierwsze zachorowanie wykryto u osoby która powróciła z Francji i objęta była kwarantanną graniczną. Większość zakażeń dotyczyła osób dorosłych w wieku powyżej 20 lat.

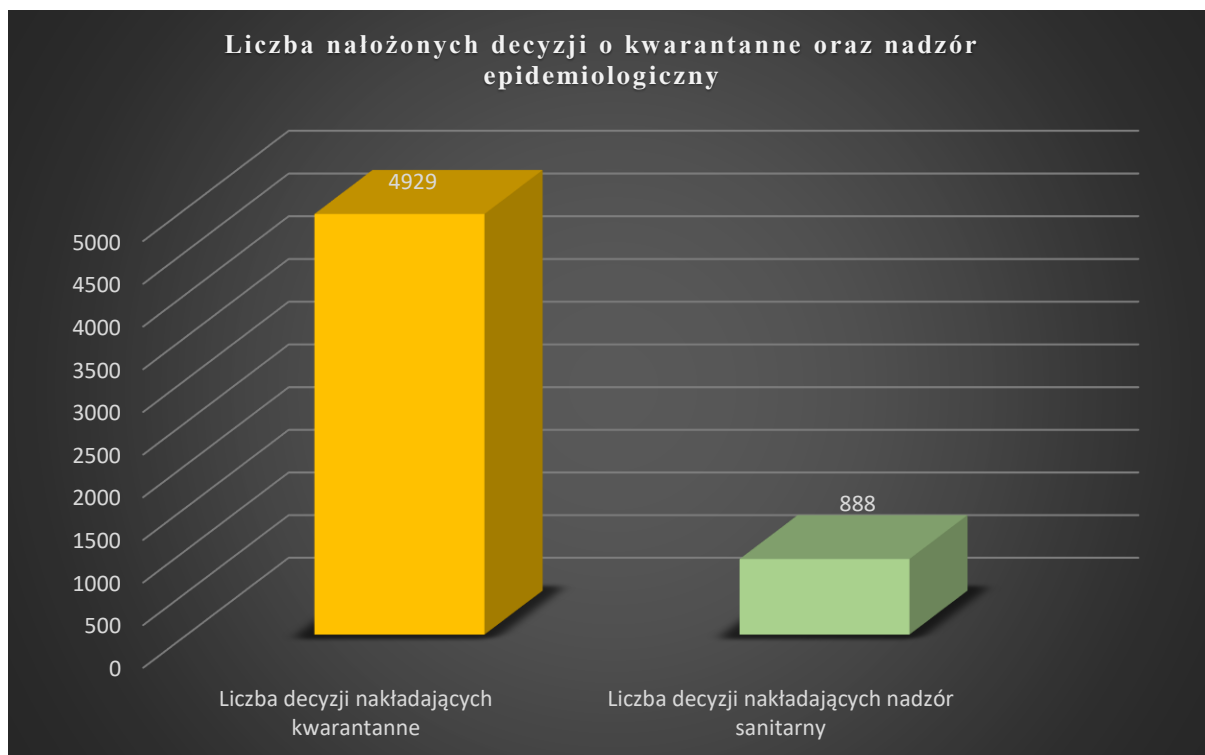
Na terenie powiatu bocheńskiego częściej chorowały kobiety. W 55,5 % przypadków wszystkich zakażeń SARS-CoV-2 stwierdzono u kobiet natomiast u mężczyzn w 44,5 % przypadków.

Z pośród wszystkich zakażonych : 2,7 % osób zmarło a 97,3 % osób stało się ozdowieńcami.

Na terenie powiatu bocheńskiego odnotowano 2 duże ogniska wśród pracowników oraz pensjonariuszy domów pomocy społecznej. Ponadto w terenie powiatu bocheńskiego zarejestrowano ogniska w: szpitalu, placówkach oświatowo-wychowawczych, zakładach pracy, wesela i inne imprezy zorganizowane. Pozostałe to ogniska rodzinne i przypadki rozproszone. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 4929 decyzji o odbyciu obowiązkowej kwarantanny oraz 888 decyzji o poddaniu się nadzorowi epidemiologicznemu. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej przeprowadzali wywiady epidemiologiczne z każdą osobą zakażoną oraz obejmowali nadzorem sanitarnym bliskie otoczenie tej osoby. Natomiast sytuacja epidemiologiczna pozostałych chorób zakaźnych od wielu lat jest stabilna i nie budzi niepokoju, miały charakter sezonowy lub była kontynuacją trendów wieloletnich obserwowanych wcześniej. Pojedyncze zachorowania na choroby zakaźne tak jak w latach uprzednich nie były niebezpieczne dla ogółu mieszkańców naszego powiatu.

1. ZATRUCIA I ZAKAŻENIA POKARMOWE

1.1. SALMONELLOZY

W Polsce wśród przyczyn zatruc pokarmowych nadal najczęstsze jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*. Bakterie te bytują zarówno u ludzi, jak i u zwierząt, i wywołują różne postacie kliniczne chorób. Salmonelle typu *Salmonella bongori* i niezliczone odmiany serologiczne pałeczek *Salmonella enterica* kolonizują przewód pokarmowy i są chorobotwórcze dla ludzi, u których wywołują zapalenie żołądka i jelit, czyli ostrą salmonellozę, klasyfikowaną czasem jako zatrucie pokarmowe. W omawianym okresie sprawozdawczym zarejestrowano 54 przypadki zakażenia przewodu pokarmowego wywołane pałeczkami *Salmonella*. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za zakażenia przewodu pokarmowego była pałeczka *Salmonella Enteritidis*. W rejestrze ozdowieńców zanotowano 54 osoby wszyscy są po przechorowaniu. Wszystkie osoby zostały przebadane przez PSSE.

1.2. BIEGUNKI I ZAPALENIA ŻOŁĄDKOWO- JELITOWE

W 2020 roku na terenie powiatu bocheńskiego zarejestrowano 275 przypadków, w tym 23 dotyczyło dzieci do lat 2 na biegunkę i zapalenie żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Ich ilość w 2020r zmniejszyła się w porównaniu do 2019r o 410 przypadków. Różnica ta może być jednak spowodowana kłopotami służby zdrowia w związku z pandemią koronowirusa.

1.3. WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY

W 2020 roku na terenie powiatu bocheńskiego zarejestrowano 1 przypadek wirusowe zapalenie wątroby typu A. Zgodnie z Komunikatem Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2019, szczepienie przeciwko WZW A jest zalecane szczególnie osobom wyjeżdżającym do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na WZW A, osobom zatrudnionym przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi, a także dzieciom w wieku przedszkolnym, szkolnym oraz młodzieży, które nie chorowały na WZW A. Szczepionka jest skuteczna jeżeli zostanie podana w ciągu 14 dni od narażenia na zachorowanie.

WZW typ B i C utrzymywała się na tym samym niskim poziomie co w poprzednich latach. Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciw WZW typu C najważniejszą rolę w zapobieganiu chorobie odgrywa przestrzeganie zasad aseptyki w podmiotach leczniczych oraz we wszystkich zakładach, w których wykonuje się zabiegi naruszające ciągłość tkanek ludzkich. Ważne jest także unikanie ryzykownych zachorowań sprzyjających szerzeniu się zakażenia. Brak szczepionki przeciw HCV powoduje, że zapobiegać szerzeniu się zakażenia na WZW można jedynie poprzez wdrażanie i utrzymywanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedycegnym polegającym na naruszeniu ciągłości tkanki.

1.4. ZAKAŻENIA WIRUSOWE WYWOŁANE PRZEZ ROTAWIRUSY I NOROWIRUSY

W 2020 roku zarejestrowano 39 przypadków zakażeń wywołanych w/w wirusami. częściej dotyczyło to zachorowań wywołanych rotawirusami. Do zakażeń takich dochodziło w obrębie gospodarstwa domowego i przynajmniej połowa zachorowań dotyczyła dzieci do lat 2. Organy władzy publicznej mają niewielki wpływ na zapobieganie zakażeniom i zatruciom pokarmowym w środowisku domowym. Na zapobieganie tym zakażeniom można wpływać poprzez edukację społeczeństwa oraz zastosowanie u niemowląt przed ukończeniem 12 tygodnia życia szczepień ochronnych przeciw rotawirusom.

2. CHOROBY ODZWIERZĘCE

Nadzór nad chorobami zwierzęcymi w Polsce realizuje Państwowa Inspekcja Sanitarna we współpracy z Inspekcją Weterynaryjną.

Od wielu lat przyczyną wystąpienia większości zoonoz jest spożycie pokarmów pochodzenia zwierzęcego, zanieczyszczonych chorobotwórczymi dla ludzi bakteriami odzwierzęcymi (salmonellozy odzwierzęce, kampylobakterioza, jersinioza, listerioza). Sytuację epidemiologiczną tych chorób opisano w punkcie poświęconym chorobom

przenoszonym drogą pokarmową. Istotną grupę zagrożeń stanowią także choroby odzwierzęce przenoszone przez wektory (stawonogi) oraz choroby pasożytnicze (włośnica, bąblowica), czy zoonozy nabywane w wyniku bezpośredniego kontaktu z chorym zwierzęciem (np. wścieklizna). Na niektóre zoonozy (np. borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu) narażone są statystycznie bardziej istotnie pewne grupy zawodowe, jak leśnicy i rolnicy. W Polsce, podobnie jak w pozostałej części Europy, z roku na rok obserwuje się rosnącą liczbę zachorowań na boreliozę.

2.1. BORELIOZA Z LYME

W 2020 roku odnotowano 157 zachorowań jest to spadek w stosunku do 2019r. Wśród osób które zachorowały wystąpiły wyłącznie wczesne objawy to jest rumień wędrujący. Najwięcej zachorowa w miesiącach ciepłych od czerwca do września, pojedyncze przypadki zgłaszane były też w miesiącu grudniu.

2.2. STYCZNOŚĆ I NARAŻENIE NA WŚCIEKLIZNĘ

W 2020 r. przeprowadzono 50 wywiadów epidemiologicznych z powodu styczości i narażenia na wściekliznę. Najczęściej przyczyną było pokąsanie przez psa i kota. Zwierzęta znane (przede wszystkim koty, psy) zostały poddane obserwacji przez lekarza weterynarza- nie stwierdzono u nich wścieklizny. Osoby pokąsane przez zwierzęta nieznanego pochodzenia, podejmowały szczepienia przeciw wściekliznie, najczęściej w Poradniach Profilaktyki Wścieklizny na terenie Krakowa. Ognisk wścieklizny nie odnotowano.

3. CHOROBY ZAKAŻNE, KTÓRYM ZAPOBIEGA SIĘ POPRZEC SZCZEPIENIA

3.1. OSPA WIETRZNA

Ospa wietrzna jest najczęstszą chorobą zakaźną występującą u dzieci. Odnotowuje się skokowe zmiany zachorowania na ospę. Ospa wietrzna jest chorobą, której można zapobiegać poprzez szczepienia. W Polsce szczepienia są nadal szczepieniami zalecanymi z wyjątkiem dzieci z wybranych grup zagrożonych ciężkim przebiegiem choroby i znacznym ryzykiem wystąpienia powikłań. W 2020r zanotowano 240 przypadków zachorowań

3.2. KRZTUSIEC

Bardzo zaraźliwa choroba, przenoszona drogą oddechową wywołana przez pałeczkę krztuśca Bordetella. Krztusiec jest chorobą trudną do rozpoznania, zwłaszcza u młodzieży i osób dorosłych co przekłada się na niewłaściwe diagnozy oraz sposób leczenia. Dane o występowaniu krztuśca oparte o zgłoszenia lekarzy należy traktować jako niedoszacowane. Szczepienia ochronne przeciwko wystąpieniu krztuśca są obowiązkowe. Cykl rozpoczyna się w 2 miesiącu życia. W okresie od porodu do rozpoczęcia cyklu szczepień ochronnych, dziecko chroni się szczepiąc kobietę ciężarną dawką przypominającą. W 2020 roku odnotowano 2 przypadki zachorowania na krztusiec. W porównaniu z latami poprzednimi spadek zachorowań jest zauważalny.

3.3. ŚWINKA

W 2020 roku na terenie powiatu bocheńskiego odnotowano 5 zachorowań na świnkę. Obserwowana w ostatnich latach mała liczba zachorowań na świnkę jest wynikiem realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych.

4. CHOROBY ZAKAŻNE OBJĘTE PRZEZ WHO PROGRAMAMI ERADYKACJI I ELIMINACJI

W odniesieniu do chorób zakaźnych, które nie mają rezerwuaru zwierzęcego (tzn. występują jedynie u człowieka), i dla których dostępne są szczepionki o wysokim stopniu skuteczności, możliwe jest osiągnięcie celu jakim jest eliminacja choroby na danym obszarze (rozumiana jako brak zakażeń na terenie kraju przy możliwych zawleczeniach z zagranicy), a następnie eradykacja choroby tzn. całkowite wyeliminowanie na świecie. Obecnie Polska uczestniczy w koordynowanych przez WHO globalnych programach eliminacji i eradykacji odry i różyczki oraz poliomyelitis (nagminnego porażenia dziecięcego).

4.1. ODRA

Odra jest ostrą, wysoce zakaźną chorobą wirusową, zdolną do wywoływania epidemii. Zakaźność wirusa odry jest bliska 100% u osób podatnych. Indywidualne ryzyko zachorowania na odrę występuje u każdej osoby, która nie była szczepiona przeciw tej chorobie lub wcześniej na nią nie chorowała. Szczepienia ochronne radykalnie zmniejszyły zachorowalność na odrę w Europie, ale pomimo ogólnie wysokiego poziomu zaszczepienia, choroba ta nadal powoduje częste epidemie. W 2020r nie odnotowano przypadków zachorowań.

Największą odporność zapewnia podanie dwóch dawek szczepionki przeciwko odrze. Stosowanie szczepień ochronnych ma zasadnicze znaczenie w zapobieganiu zachorowaniom

na odrę i ze względu na wysoką zaraźliwość choroby oraz jej przenoszenie się drogą powietrzną nie może być zastąpione jakimikolwiek innymi środkami ochrony. Po podaniu pierwszej dawki szczepionki osoba zaszczepiona uzyskuje odporność na poziomie 95%. Natomiast podanie drugiej dawki szczepionki pozwala osobie zaszczepionej osiągnąć odporność niemalże 100%. Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (PSO), szczepienie przeciwko odrze wykonuje się planowo szczepionką skojarzoną przeciw odrze, śwince i różyczce u dzieci w 13-15. miesiącu życia, zaś drugą dawkę podaje się w 6. roku życia (zgodnie z PSO na 2019 r.). W Polsce szczepienia są obowiązkowe dla dzieci i młodzieży, które nie ukończyły 19 roku życia. Szczepienia ochronne nie zapewniają wyłącznie odporności indywidualnej. osobą chorą na odrę, czyli były bezpośrednio narażone na zakażenie wirusem, bez względu na kryterium wieku.

4.2. RÓŻYCZKA

Wirusowa zakaźna choroba objawiająca się wystąpieniem wysypki. Wirus obecny jest praktycznie we wszystkich wydzielinach i wydalinach ludzkich. Między 7 dniem przed wystąpieniem wysypki a 14 po jej zniknięciu można uzyskać go z jamy nosowo gardłowej. Choroba ta dotyczy głównie dzieci, jednak osoby dorosłe również mogą ją przechorować co pod wieloma względami jest dużo bardziej dla nich niebezpieczne.

Pomimo spadku od kilku lat przypadków różyczki Polska uznawana jest za kraj w którym różyczka występuje endemicznie. W Polsce prowadzone są powszechne szczepienia przeciw różyczce w 13-14 miesiącu życia i 10 roku życia, w kolejnych latach spodziewany jest dalszy spadek liczby zachorowań.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bochni w roku 2020 nie odnotowała żadnego potwierdzonego zachorowania na różyczkę.

4.3. POLIOMYELITIS

Polska od lat wolna jest od wirusa poliomyelitis. Dzięki cyklowi szczepień ochronnych, którym poddaje się dzieci do 2 roku życia w Polsce występuje duże uodpornienie populacyjne.

5. GRUŻLICA

Gruźlica jest chorobom zakaźną wywołaną przez bakterię- prątek gruźlicy. Przenosi się z człowieka chorego na zdrowego. Źródłem zakażenia jest zazwyczaj chory prątkujący, który podczas kaszlu, kichania, odkrztuszania, mówienia wydala prątki wraz z kropelkami śluzu. Kropelki z zawartymi prątkami unoszą się w powietrzu, wysychają i opadają wraz z wdychanym powietrzem, mogą dostać się do płuc. Tam się "zagnieżdżają". Dochodzi do zakażenia prątkiem. Jest chorobom wielonarządową, najczęściej atakująca płuca, w większości przypadków przebiegająca przewlekle.

W roku 2020 na terenie powiatu bocheńskiego zarejestrowano 9 przypadków zachorowań na gruźlicę. W dochodzeniu epidemiologicznym pacjenta objęto osoby ze styczości. Nie wdrażano działań administracyjnych w związku z hospitalizacją, czy koniecznością leczenia. Wszystkie osoby chore znajdują się pod nadzorem specjalistycznym, a osoby ze styczości z chorym znajdują się pod nadzorem lekarza

Przepisy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakładają na osoby chore na gruźlicę obowiązek leczenia gruźlicy oraz obowiązek leczenia szpitalnego osób w okresie wystąpienia prątków gruźliczych (prątkowania) lub z uzasadnionym podejrzeniem prątkowania.

6. OSTRE INFEKCJE DRÓG ODDECHOWYCH, W TYM GRYPY I INFEKCJE GRYPPODOBNE

Wzorem lat ubiegłych kontynuowany jest ciągły monitoring grypy i zakażeń grypopochodnych. W 2020r zmalała liczba zakażeń do 25980. Pomimo, iż szczepienia przeciw grypie są jedyną i bezpieczną metodą profilaktyki przeciw tej chorobie oraz jej powikłaniom, nadal szczepi się zbyt mała liczba populacji. Zapobieganie grypie poprzez promowanie zdrowego stylu życia i szczepień ochronnych to jedno z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podsumowanie

W okresie od 01.01.- 31.12.2020r przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w analizowanym okresie kontynuowali działania w kierunku poprawy zgłaszalności podejrzeń i rozpoznań zakażeń lub chorób zakaźnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w powiecie bocheńskim, dlatego też przypomniano o w/w obowiązku w trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzanych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, co było odnotowywane w protokołach ponadto wystosowano pisma przypominające o obowiązku zgłaszania zachorowań .

Dokonywano również weryfikacji zgłoszeń z danymi otrzymywanymi z Narodowego Funduszu Zdrowia, a następnie w przypadku stwierdzenia nie zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej przez dany podmiot wykonujący działalność leczniczą, informowano o konieczności uzupełnienia brakujących zgłoszeń albowiem podmioty wykonujące działalność leczniczą mają obowiązek bieżącego zgłaszania podejrzenia lub wystąpienia choroby zakaźnej. Należy podkreślić, że kontynuowane są intensywne działania nadzоровe przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej celem utrzymania zgłaszalności zakażeń i chorób zakaźnych, na rzetelnym poziomie celem dokonywania rzeczywistych ocen sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

JAKI JEST CEL OBOWIĄZKOWYCH SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH?

ODPORNOŚĆ PRZED ZACHOROWANIEM

Indywidualna

Dziecko
Nastolatek
Dorosły
Senior

Zbiorowiskowa

Dzięki wysokiemu odsetkowi osób zaszczepionych zmniejszamy ryzyko zachorowania osób niezaszczepionych:

- z powodu wieku (niemowlęta)
- ze względów medycznych (osoby z wrodzonymi zaburzeniami odporności, z chorobą nowotworową, zakażone HIV, po transplantacjach, na lekach immunosupresyjnych)

SZCZEPIENIA OBOWIĄZKOWE ZAPOBIEGAJĄ SZERZENIU SIĘ CHOROBY W POSTACI EPIDEMII OBEJMUJĄCEJ ZNACZNĄ CZĘŚĆ POPULACJI

szczepienia info

Szczepienia ochronne w Polsce realizowane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych (tzw. kalendarz szczepień), który co roku jest aktualizowany. Aktualną wersję ogłasza w komunikacie Główny Inspektor Sanitarny. Szczepienia zarówno obowiązkowe, jak i zalecane spełniają dwie główne funkcje. Po pierwsze, zapewniają najwyższą możliwą ochronę przed zachorowaniem na choroby zakaźne. Ich drugim celem natomiast jest wyeliminowanie poszczególnych chorób zakaźnych w społeczeństwie. Szczepienia ochronne zapobiegają zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno u osoby poddanej szczepieniom ochronnym (prewencja indywidualna), jak również przyczyniają się do wytworzenia odporności całej

populacji na zachorowania (prewencja zbiorowa). Dzięki odporności zbiorowiskowej szczepienie chroni nie tylko osobę zaszczepioną, ale dodatkowo również najsłabszych, którzy nie mogą być zaszczepieni ze względu na przeciwwskazania, ponieważ są za mali na szczepienie (niemowlęta) lub chorują przewlekłe. Próg odporności zbiorowiskowej jest definiowany jako odsetek osób uodpornionych w populacji, po osiągnięciu którego liczba nowych zakażonych zaczyna się zmniejszać, zwykle wymaga 90-95% populacji odpornej. Jednak procentowy wskaźnik osób uodpornionych poprzez szczepienie ma różną wartość w zależności od choroby. Dla przykładu, w przypadku odry taki „próg bezpieczeństwa” wynosi aż 95%, dla krztuśca szacowany jest na 92-94%, błonicy i różyczki na 83-86%, świnki na 75-86%, co oznacza, że tyle osób w populacji musi być odpornych na daną chorobę, żeby nie doszło do zakażeń na większą skalę.

Program Szczepień Ochronnych (PSO) reguluje kwestie wieku, zakresu wykonywanych szczepień ochronnych oraz uwzględnia:

- szczepienia bezpłatne – obowiązkowe, realizowane w ramach ubezpieczenia zdrowotnego
- szczepienia płatne - zalecane, zakupione we własnym zakresie na podstawie recepty od lekarza- nie refundowane z budżetu państwa.

Szczepienia zalecane stanowią rozszerzenie możliwości profilaktyki chorób zakaźnych i mogą dotyczyć osób podróżujących do krajów na odległych kontynentach jak również osób, które chcą się uodpornić przeciwko chorobom, które nie są finansowane z budżetu państwa.

W 2020r. na terenie powiatu bocheńskiego szczepieniami objęto 24 474 dzieci i młodzieży do 20 roku życia. Stan zaszczepienia roczników podlegających szczepieniom w roku 2020 był zbliżony do roku poprzedniego.

W tabeli nr 1 została przedstawiona informacja na temat poziomu wykonania szczepień oparta o dane zebrane w ramach obowiązkowych, rocznych sprawozdań MZ-54.

Tabela 1. Analiza procentowa szczepień obowiązkowych u dzieci od 1 do 3-go r.ż. oraz w 10,14 i 19 r.ż. w latach 2015-2020 na terenie powiatu

Rok życia	Nazwa szczepienia	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1 r.ż.	WZW B 2+3 x	91,6	86,4	84,3	84,2	78,9	82,3
	Gruźlica	99,4	99,0	99,4	97,6	98,5	98,5
	Błon. Tęż. Krzt. 3x	60,1	56,5	52,7	46,1	44,3	44,4
	Polio 2x	60,1	57,0	52,6	46,1	44,3	44,4
	Hib pierw.	60,1	56,7	52,7	46,2	43,8	45,1
2 r.ż.	WZW B 2+3x	99,2	99,2	99,2	97,7	97,2	98,7
	Błon. Tęż.Krzt.3+4x	98,5	98,6	98,6	95,6	92,6	94,7
	Polio 2+3	98,5	98,6	98,6	95,6	92,6	94,7
	Odra Świnka Różyczka	82,3	81,3	79	75,8	73,3	71,5
	Hib podst.	98,3	98,6	98,6	95,8	92,1	94,9
3 r.ż.	Błon. Tęż. Krzt.4x	99,7	99,2	99,5	98,7	97,2	96,5
	Polio 2+3	99,7	99,2	99,5	98,7	97,2	96,5
	Odra Świnka Różyczka	97,8	94,1	98,5	93,2	93,5	92,7
	Hib podst.	99,7	99,2	99,5	98,7	97,1	96,4
14 r.ż.	Td	92,0	88,0	87,2	84,7	84,4	70,0
19 r.ż.	Td	82,7	81,8	80,1	73,7	71,1	56,6

Tabela 2. Realizacja szczepień zalecanych w powiecie bocheńskim w latach 2015-2020.

Lp.	Rodzaj szczepienia	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Tężec	2341	2390	2440	2508	2318	1875
2	WZW A	4	13	25	27	43	22
3	Zakażenia Streptococcus Pneumoniae	686	967	625	451	64	114

4.	Zak. meningitides	Neiseria	141	109	89	246	138	322
5.	Zak. brodawczaka ludzkiego	wirusem	4	2	1	5	11	156
6.	Dur brzuszny		0	6	1	2	12	2
7.	Ospa wietrzna		99	89	68	100	169	120
8.	Kleszczowe Mózgu	Zapalenie	23	29	75	78	101	91
9.	Biegunka rotawirusowa		157	181	203	184	247	312
10.	Grypa		1126	1661	1798	1557	1609	1898

Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad wykonawstwem, realizacją szczepień ochronnych oraz nad zachowaniem ciągłości łańcucha chłodniczego. Na terenie powiatu bocheńskiego świadczenia z zakresu szczepień ochronnych realizowane są w 30 punktach szczepień.

W ostatnich latach zwiększa się liczba osób uchylających się od szczepień ochronnych, dlatego też realizowana jest kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”. Celem interwencji jest podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat tego jak ogromne znaczenie mają szczepienia w profilaktyce chorób zakaźnych, wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych oraz zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym, zarówno obowiązkowym, jak i zalecanym.

W wyniku podania preparatu szczepionkowego może dojść do pojawienia się u pacjenta niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) czyli niepożądanego objawu chorobowego pozostającego w związku czasowym z wykonanym szczepieniem ochronnym pacjenta. W Polsce od 1995 roku prowadzony jest system monitorowania Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP). Rodzaje NOP i kryteria ich rozpoznawania na potrzeby nadzoru epidemiologicznego, sposób zgłaszania, wzory formularzy określa rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 grudnia 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania: (Dz. U z 2020 poz.13). Szczepienia mogą spowodować NOP i to nieraz o ciężkim przebiegu, jednak należy pamiętać, że są to zdarzenia niezwykle rzadkie. W powiecie bocheńskim w 2019 roku odnotowano 15 NOP, wszystkie były łagodne, a 2020 roku wystąpiły 3 NOP łagodne, 2 poważne oraz 1 ciężki.

8. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

Podmioty lecznicze, ich urządzenia i pomieszczenia wymagają spełnienia szczegółowych wymagań zawartych w Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 roku w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019, poz. 595). Ponadto stan sanitarno-higieniczny

podmiotów kontrolowany był z uwzględnieniem wydanego na podstawie ustawy z 14 grudnia 2012 roku o odpadach rozporządzenia Ministra Zdrowia z 5 października 2017r. (Dz.U. z 2017, poz.1975).

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego sprawowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bochni w 2020 r. przeprowadzono kontrole w 22 podmiotach leczniczych. W wyniku przeprowadzonych kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości wydawano decyzję z nakazem ich usunięcia oraz nakładano mandat karny.

Kategorie podmiotów objętych nadzorem	Liczba podmiotów w ewidencji	Liczba podmiotów skontrolowanych	% wszystkich
Przychodnie i ośrodki zdrowia	55	9	16%
Niezabiegowe praktyki lekarskie	47	5	10,6 %
Zabiegowe praktyki lekarskie	12	1	8%
Indywidualne praktyki lekarzy dentystów	40	6	15%
Grupowe praktyki lekarzy dentystów	1	0	0%
Praktyki pielęgniarek i położnych	9	1	11%
Rehabilitacje	2	0	0%
Inne (RCK, MKTS, Diagnostyka, Synevo)	4	0	0%
Szpital	1	0	0%
Pogotowie	4	0	0%
Ogółem	175	22	12,5%

Mając na celu zapobieganie oraz zwalczanie chorób zakaźnych i zakażeń kontrolowane podmioty opracowują, wdrażają i sprawują nadzór nad aktualizacją, a także przestrzeganiem procedur sanitarno-epidemiologicznych, zgodnie z którymi prowadzą swoją działalność. Powyższe działania mają na celu przerwanie drogi przenoszenia drobnoustrojów na pacjentów oraz ochronę personelu medycznego.

Obecnie obserwuję się, iż patogeny charakteryzują się zwiększonym potencjałem chorobotwórczym i epidemicznym. Bakterie mają zwiększoną oporność na stosowane w praktyce antybiotyki, a wywoływane przez drobnoustroje wielolekooporne infekcje stanowią źródło zakażeń szpitalnych. Podmioty lecznicze w ramach czynnego i biernego nadzoru prowadzą działania w zakresie monitorowania występowania zakażeń wewnątrzszpitalnych i drobnoustrojów alarmowych, opracowują szczegółowe plany higieny szpitalnej, tworzą analizę epidemiologiczną szpitala. Ponadto zwracają uwagę na prowadzoną w szpitalach antybiotykoterapię oraz przeprowadzają kontrole wewnętrzne w zakresie realizacji działań własnych. Źródło analizowanej sytuacji epidemicznej w nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną podmiotach leczniczych stanowią raporty wstępne o podejrzeniu lub wystąpieniu ogniska epidemicznego oraz raporty końcowe o wygaszeniu ogniska .

W roku 2020 stwierdzono na terenie powiatu bocheńskiego dot. SP ZOZ Szpital Powiatowy w Bochni wystąpienie jednego ogniska epidemicznego *Clostridium difficile*..

Ponadto w podmiotach kontrolowano w ciągu całego roku zwracano uwagę przede wszystkim na wdrożenie procedur związanych z rozwijającą się na świecie pandemią zakażeń SARS- CoV-2.

1. WODA PRZEZNACZONA DO SPOŻYCIA

Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia jest zadaniem własnym gmin, wynikającym art. 3. ust. 1 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U.2020r., poz. 2028). Za jakość produkowanej wody i stan sanitarny urządzeń służących do jej produkcji, a także dostawę wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem odpowiadają podmioty zajmujące się zaopatrzeniem ludności w wodę, natomiast przestrzeganie wymogów w zakresie jej dostawy przez przedsiębiorstwa jest regularnie sprawdzane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zgodnie z § 3 ust.1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U.2017r., poz. 2294) „woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wskazuje agresywnych właściwości korozyjnych”.

Wśród zadań realizowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bochni w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi znajdują się m.in.:

- ewidencjonowanie obiektów i urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę
- prowadzenie nadzoru nad stanem sanitarnym obiektów i urządzeń wodociągowych,
- pobór próbek wody do badań laboratoryjnych,
- prowadzenie postępowania administracyjnego mającego na celu poprawę jakości wody,
- wydawanie opinii dotyczących materiałów i wyrobów używanych do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, sporządzanie ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- informowanie organów samorządowych oraz ludności o jakości wody w nadzorowanych urządzeniach i sieciach wodociągowych.

Głównym celem prowadzonego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia jest ochrona zdrowia konsumentów i zapewnienie użytkownikom wodociągów wody o prawidłowych parametrach fizykochemicznych, organoleptycznych i mikrobiologicznych.

Postępowania administracyjne i ocena jakości wody wykonywana była na podstawie wyników badań próbek pobieranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Bochni, a badanych w akredytowanym laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Krakowie, oraz Oddziale Laboratoryjnym WSSE w

Tarnowie (akredytacja nr AB 601), a także wyników badań prowadzonych przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej.

Woda oceniana była w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r., poz. 2294).

2. LICZBA LUDNOŚCI POWIATU ZAOPATRYWANA W WODĘ

Ogólna liczba ludności powiatu zaopatrywana w wodę z nadzorowanych urządzeń zbiorowego zaopatrzenia na koniec roku 2020 wynosiła: 80 637 osób co stanowi 75,4 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu bocheńskiego, która wynosi 107 023.

Na terenie powiatu bocheńskiego zaopatrzeniem mieszkańców w wodę zajmują się następujące wodociągi:

- zbiorowego zaopatrzenia**

Lp.	Wodociąg/strefa zbiorowego zaopatrzenia	Rodzaj ujęcia	Gmina/Administrator	Administrator
1	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Bochnia	powierzchniowe	Bochnia (miejska)	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Majora Baczy 15, 32-700 Bochnia
2	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Siedlec	rozprowadzana woda wyprodukowana przez MPWIK Bochnia	Bochnia (wiejska)	Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Siedlec 250, 32-744 Łapczyca
3	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Bochnia Północny Wschód	rozprowadzana woda wyprodukowana przez MPWIK Bochnia	Bochnia (wiejska)	Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Siedlec 250, 32-744 Łapczyca

4	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Bochnia Północny Zachód	rozprowadzana woda wyprodukowana przez MPWIK Bochnia	Bochnia (wiejska)	Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Siedlec 250, 32-744 Łapczyca
5	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Wola Nieszkowska – Nieszkowice Wielkie	rozprowadzana woda wyprodukowana przez SUW Chrostowa	Bochnia (wiejska)	Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Siedlec 250, 32-744 Łapczyca
6	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Drwinia	rozprowadzana woda wyprodukowana przez MPWIK Bochnia	Drwinia	Gmina Drwinia, 32-709 Drwinia 57
7	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Lipnica Murowana - 1	podziemne	Lipnica Murowana	Gmina Lipnica Murowana, 32-724 Lipnica Murowana 44
8	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Lipnica Murowana - 2	podziemne	Lipnica Murowana	Gmina Lipnica Murowana, 32-724 Lipnica Murowana 44
9	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Rajbrot Dominiczna Góra	podziemne	Lipnica Murowana	Zakład Usług Wodnych, Wola Rzędzińska 184 c, 33-150 Wola Rzędzińska
10	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Chrostowa	powierzchniowe	Łapanów	Gminny Zakład Komunalny Kobylec 64a, 32-740 Łapanów

11	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Nowy Wiśnicz	mieszane	Nowy Wiśnicz (miasto i gmina)	Zakład Usług Komunalnych, ul. Rynek 16, 32-720 Nowy Wiśnicz
12	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Trzciana	powierzchniowe	Trzciana	Gmina Trzciana, 32-733 Trzciana 302
13	Rzezawa	rozprowadzana woda wyprodukowana przez MPWIK Bochnia	Rzezawa	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Rzezawie, ul. Długa 21, 32-765 Rzezawa
14	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Żegocina	powierzchniowe	Żegocina	Zakład Gospodarki Komunalnej, Łąka Górna 332, 32-731 Żegocina
15	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Łąka Górna	powierzchniowe	Żegocina	Zakład Gospodarki Komunalnej, Łąka Górna 332, 32-731 Żegocina
16	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Bełdno	powierzchniowe	Żegocina	Spółka Wodno-Ściekowa, Bełdno 96, 32-731 Żegocina

- **Inne podmioty zaopatrujące w wodę przeznaczoną do spożycia:**

Lp.	Wodociąg	Rodzaj ujęcia	Gmina	Właściciel /Administrator
1	Wodociąg Zaopatrujący Hotel i Gospodę Pod Kamieniem w Lipnicy Górnej	podziemne/studnia	Lipnica Murowana	Hotel i Gospoda „Pod Kamieniem” A.H. Chmura s.c., Lipnica Górna 304, 32-724 Lipnica Murowana
2	Wodociąg Zaopatrujący Zakład Produkcyjny Jura w Rajbrocie	podziemne/studnia	Lipnica Murowana	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „JURA” s.c. Radzięta Ł., Juszczuk K., Juszczuk R. Zakład Rajbrot 512 32-731 Żegocina 333
3	Wodociąg Zaopatrujący Zakład Produkcyjny Gallod w Leszczynie	podziemne/studnia	Trzciana	Firma Produkcyjno-Handlowa „Gallod” Leszczyna 159, 32-733 Trzciana
4	Wodociąg Zaopatrujący Zakład Produkcyjny Zamvinex w Łącku Górnej	podziemne/studnia	Żegocina	Spółdzielnia Ogrodnicza „ZAMVINEX”, Łącka Górna 255, 32-731 Żegocina
5	Wodociąg Zaopatrujący Zakład Produkcyjny Bacówka Towary Tradycyjne w Rajbrocie	podziemne/studnia	Lipnica Murowana	Bacówka Towary Tradycyjne Sp. z o.o., Sp. k., 32-725 Rajbrot 470

6	Wodociąg Zaopatrujący Publiczną Szkołę Podstawową w Lipnicy Górnej	podziemne/studnia	Lipnica Murowana	Publiczna Szkoła Podstawowa w Lipnicy Murowanej, 32-724 Lipnica Murowana 59
7	Wodociąg Zaopatrujący Publiczną Szkołę Podstawową w Chronowie	podziemne/studnia	Nowy Wiśnicz	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chronowie, Chronów 173, 32-720 Nowy Wiśnicz
8	Wodociąg Zaopatrujący Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Rozdzielu	powierzchniowe	Żegocina	Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Rozdziele 194, 32-733 Żegocina
9	Wodociąg Zaopatrujący Pływalnię w Bochni Bochnia	podziemne/studnia	Bochnia (miejska)	Kryta Pływalnia im. Jana Kota w Bochni, ul. św. Leonarda 34, 32-700 Bochnia
10	Wodociąg Zaopatrujący Okręgową Spółdzielnię Mleczarską w Bochni	podziemne/studnia	Bochnia (miejska)	Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, ul. Wygoda 147, 32-700 Bochnia

3. PODZIAŁ URZĄDZEŃ ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA ZE WZGLĘDU NA WIELKOŚĆ DOBOWĄ PRODUKCJI WODY DO SPOŻYCIA

Zapewnienie mieszkańcom wody przeznaczonej do spożycia w wystarczającej ilości i spełniającej wymagania mikrobiologiczne, fizyko-chemiczne i radiologiczne jest zadaniem własnym gminy. Jest to działalność polegająca na ujmowaniu, uzdatnianiu i dostarczaniu wody, prowadzona przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, gminy, spółkę wodno-ściekową oraz inne podmioty zaopatrujące w wodę.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ze względu na ilość produkowanej wody można podzielić następująco:

- Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o produkcji < 100 m³/dobę – 5 obiektów (Bełdno, Lipnica Murowana - 1, Lipnica Murowana – 2, Rajbrot Dominiczna, Strefa Wola Nieszkowska-Nieszkowice Wielkie).
- Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o produkcji 100 – 1000 m³/dobę – 10 obiektów (Chrostowa, Żegocina, Nowy Wiśnicz, Łąka Górna, Siedlec, Trzciana, Strefa Bochnia Płn. - Wsch., Strefa Bochnia Płn. - Zach., Strefa Drwinia i Strefa Rzezawa).
- Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia o produkcji od 1000 – 10000 m³/dobę – 1 obiekt (Bochnia).

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę urządzeń dostarczających wodę w zależności od wielkości produkcji wody.

Tabela nr 2. Liczba urządzeń dostarczających wodę w zależności od wielkości produkcji

		Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę
		Wg ewidencji	Odpowiadających wymogom*	Nieodpowiadających wymogom*	
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę		16	16	0	79667
Wodociągi o produkcji [m³/d]	<100	5	5	0	2427
	101-1000	10	10	0	45240
	1001-10000	1	1	0	32000
	10001-100000	-	-	-	-
	>100000	-	-	-	-
Inne podmioty zaopatrujące w wodę		10	10	0	970

*Stan na dzień 31.12.2020r.

4. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI NA TERENIE POWIATU BOCHEŃSKIEGO

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni zgodnie z art. 12 i 13 Ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz przepisami wykonawczymi do ustawy, prowadzi monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi rozprowadzanej systemami zbiorowego zaopatrzenia, a także w wodociągach o zasięgu lokalnym, w tym największych producentów żywności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni w ramach monitoringu:

- pobiera próbki wody do badań,
- prowadzi wykaz przedsiębiorstw i urządzeń wodociągowych, miejsc pobierania próbek wody objętych monitoringiem jakości wody,
- pozyskuje od przedsiębiorstw wodociągowych wyniki badań jakości wody przeprowadzanych w ramach kontroli wewnętrznej,
- gromadzi, weryfikuje, analizuje i ocenia dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody,
- informuje właściwego wójta/burmistrza miasta o jakości wody na nadzorowanym terenie

5. INFORMACJE O WIELKOŚCI PRODUKCJI WODY DOSTARCZANEJ OD POSZCZEGÓLNYCH PRODUCENTÓW I SPOSOBU JEJ UZDATNIANIA, LICZBIE LUDNOŚCI ZAOPATRYWANEJ W WODĘ, JAKOŚCI WODY, SPOSOBIE JEJ UZDATNIANIA I DEZYNFEKCJI, JEŻELI JEST STOSOWANA, PRZEKROCZENIACH WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH PARAMETRÓW JAKOŚCI WODY

- **Wodociągi zaopatrujące mieszkańców w wodę w ramach publicznej sieci wodociągowej:**

Wodociągi sieciowe/ Producenci wody	Nazwa wodociągu	Wielkość produkcji (m ³ /dobę)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę przez przedsiębiorst wo	Sposób uzdatniania /dezynfekcja	Przekroczenie wartości dopuszczalnych parametrów	Ocena jakości wody na koniec 2020r.
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Majora Bacy 15, 32-700 Bochnia	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Bochnia	6 800	32 000	Flokulacja, koagulacja, filtracja, korekta odczynu (ph), osadnik, sedymentacja, dezynfekcja końcowa (mieszana), lampa UV	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Siedlec 250, 32-744 Lapczyca GZWiK w Siedlcu zajmuje się jedynie rozprowadzaniem wody, która produkowana jest na Stacji Uzdatniania Wody Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Bochni oraz dla SZZ Wola Nieszkowska	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Siedlec	520	4 980	Flokulacja, koagulacja, filtracja, korekta odczynu (ph), osadnik, sedymentacja, dezynfekcja końcowa (mieszana), lampa UV	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Bochnia Północny – Wschód	350	3 460	Flokulacja, koagulacja, filtracja, korekta odczynu (ph), osadnik, sedymentacja, dezynfekcja końcowa (mieszana), lampa UV	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Bochnia Północny – Zachód	825	5 000	Flokulacja, koagulacja, filtracja, korekta odczynu (ph), osadnik, sedymentacja, dezynfekcja końcowa (mieszana), lampa UV	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Wola	38	750	Flokulacja, koagulacja, filtracja, dezynfekcja kończąca chemiczna, osadnik,	Trichlorometan (chloroform)	Przydatna do spożycia

Nieszkowice Wielkie na Stacji Uzdatniania Wody w Chrostowej.	Nieszkowska - Nieszkowice Wielkie			lampa UV		
Gmina Lipnica Murowana, 32-724 Lipnica Murowana 44	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Lipnica Murowana – 1	12	450	Odkwaszanie, dezynfekcja końcowa chemiczna	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C	Przydatna do spożycia
	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Lipnica Murowana - 2	7	100	Odkwaszanie, dezynfekcja końcowa chemiczna	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Zakład Gospodarki Komunalnej w Żegocinie z siedzibą w Łąckiej Górnjej 332, 32-731 Żegocina	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Łącka Górna	240	1 200	Filtracja, dezynfekcja końcowa chemiczna	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Żegocina	210	1 300	Filtracja, dezynfekcja końcowa chemiczna, koagulacja	Mętność (przekroczona w trzech próbach)	Przydatna do spożycia
Spółka Wodno- Ściekowa, Beldno 5, 32-731 Żegocina	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Beldno	18	440	Filtracja, dezynfekcja końcowa	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Rzezawie, ul. Kościelna 8, 32-765 Rzezawa	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Rzezawa	968	5 000	Flokulacja, koagulacja, filtracja, korekta odczynu (ph), osadnik, sedymentacja, dezynfekcja końcowa (mieszana), lampa UV	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia

zajmuje się jedynie rozprowadzaniem wody, która produkowana jest na Stacji Uzdatniania Wody MPWiK w Bochni						
Gmina Drwinia, 32-709 Drwinia 57 zajmuje się jedynie rozprowadzaniem wody, która produkowana jest na Stacji Uzdatniania Wody MPWiK w Bochni	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Drwinia	330	4 980	Flokulacja, koagulacja, filtracja, korekta odczynu (ph), osadnik, sedymentacja, dezynfekcja końcowa (mieszana), lampa UV	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C	Przydatna do spożycia
Gmina Trzciana, 32-733 Trzciana 302	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Trzciana	220	3 000	Koagulacja, filtracja, dezynfekcja końcowa mieszana, korekta odczynu ph, lampa UV, sedymentacja, napowietrzanie, techniki membranowe	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C (przekroczona w trzech próbach, Trichlorometan (chloroform), Mętność, Enterokoki kałowe	Przydatna do spożycia
Gminny Zakład Komunalny Kobylec 64a, 32-740 Łapanów	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Chrostowa	882	5 500	Flokulacja, koagulacja, filtracja, dezynfekcja kończąca chemiczna, osadnik, lampa UV	Mętność (przekroczona w trzech próbach), Barwa, Zapach, Glin	Warunkowo przydatna do spożycia

Zakład Usług Komunalnych Nowy Wiśnicz, ul. Rynek 16, 32-720 Nowy Wiśnicz	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Nowy Wiśnicz	690	7 000	SUW Nowy Wiśnicz: dezynfekcja chemiczna końcowa, filtracja, napowietrzanie, SUW Leksandrowa: koagulacja, dezynfekcja chemiczna końcowa, filtracja, sedymentacja	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Zakład Usług Wodnych 33-150 Wola Rzędzińska 184c,	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Rajbrot Dominiczna Góra	51,9	730	Dezynfekcja końcowa (chemiczna),	Mętność	Przydatna do spożycia

- **Wodociągi dostarczające wodę z indywidualnych ujęć, w ramach działalności gospodarczej, do budynków użyteczności publicznej oraz do budynków zamieszkania zbiorowego:**

Wodociągi sieciowe/ Producenci wody	Nazwa wodociągu	Wielkość produkcji (m3/dobę)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę przez przedsiębiorstwo	Sposób uzdatniania /dezynfekcja	Przekroczenie wartości dopuszczalnych parametrów	Ocena jakości wody na koniec 2020r.
Hotel i Gospoda „Pod Kamieniem” A.H. Chmura Halina Chmura, Agata Chmura s.c. Lipnica Górna 304 32-724 Lipnica Murowana	Wodociąg Zaopatrujący Hotel i Gospoda „Pod Kamieniem” w Lipnicy Górnej	5	100	Dezynfekcja końcowa (fizyczna), wymiana jonowa - kationowa	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „JURA” s.c. Radzięta Ł., Juszczyk K., Juszczyk R. Zakład Rajbrot 512 32-731 Żegocina 333	Wodociąg Zaopatrujący Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „JURA” w Rajbrocie	1,5	18	Osadnik, filtracja, filtr magnetyczny	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Firma Produkcyjno-Handlowa „Gallod” Leszczyna 159, 32-733 Trzciana	Wodociąg Zaopatrujący Firmę Produkcyjno-Handlową „Gallod” w Leszczynie	3,5	10	Filtracja, odżelazianie, napowietrzanie, dezynfekcja końcowa fizyczna.	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Spółdzielnia Ogrodnicza „ZAMVINEX” Łąka Górna 255, 32-731 Żegocina	Wodociąg Zaopatrujący Spółdzielnię Ogrodniczą „ZAMVINEX”	50	87-115	Filtracja, dezynfekcja końcowa	Mętność (przekroczona w dwóch próbach),	Przydatna do spożycia
Bacówka Towary Tradycyjne Sp. z o.o., Sp. k., 32-725 Rajbrot 470	Wodociąg Zaopatrujący Bacówkę Towary Tradycyjne w Rajbrocie	35	83	Lampa UV, żywice adsorpcyjne, dezynfekcja końcowa chemiczna, napowietrzanie	ΣChloranów i chlorynów	Przydatna do spożycia

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, ul. Wygoda 147, 32-700 Bochnia	Wodociąg Zaopatrujący Okręgową Spółdzielnię Mleczarską w Bochni	72	72	Odżelazanie, Dezynfekcja końcowa chemiczna,	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Publiczna Szkoła Podstawowa w Lipnicy Murowanej 32-724 Lipnica Murowana 59	Wodociąg Zaopatrujący Szkołę w Lipnicy Górnej	3	127	Filtracja, korekta odczynu Ph, lampa UV	Bakterie grupy coli	Przydatna do spożycia
Publiczna Szkoła Podstawowa w Chronowie, Chronów 173, 32-720 Nowy Wiśnicz	Wodociąg Zaopatrujący Publiczną Szkołę Podstawową w Chronowie	1	72	Lampa UV	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, Zapach	Przydatna do spożycia
Kryta Pływalnia im. Jana Kota w Bochni, ul. św. Leonarda 34, 32-700 Bochnia	Wodociąg Zaopatrujący Krytą Pływalnię im. Jana Kota w Bochni	30	360	Odmanganianie, regulacja twardości, dezynfekcja końcowa fizyczna, korekta odczynu (pH), napowietrzanie, lampa UV	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Zakład Przetwórstwa Mięsnego Marian Mochel, Muchówka 199, 32-722 Królówka	Wodociąg Zaopatrujący Zakład Przetwórstwa Mięsnego Marian Mochel w Muchówce	2	5	Lampa UV	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia
Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Rozdzielu, Rozdziele 194, 32-731 Żegocina	Wodociąg Zaopatrujący Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Rozdzielu	5	64	Lampa UV	Nie stwierdzono przekroczeń	Przydatna do spożycia

6. PRZEKROCZENIA DOPUSZCZALNYCH WARTOŚCI BADANYCH PARAMETRÓW STWIERDZONYCH W BADANYCH PRÓBACH W 2020R. NA PODSTAWIE KTÓRYCH WYDAWANO DECYZJE NAKAZUJĄC DO DOPROWADZENIA JAKOŚCI WODY DO OBOWIĄZUJĄCYCH WYMAGAŃ.

Przekroczony parametr	Wartość	Rodzaj decyzji	Data wydania decyzji	Nazwa wodociągu
Ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C	2700	warunkowa przydatność wody do spożycia	17.01.2020r.	Wodociąg Zaopatrzący Publiczną Szkołę Podstawową w Chronowie
Ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C	2600	warunkowa przydatność wody do spożycia	10.02.2020r.	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Lipnica Murowana – 1
Ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C	2500	warunkowa przydatność wody do spożycia	10.02.2020r.	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Trzciana
Bakterie grupy coli	20	brak przydatności wody do spożycia	02.03.2020r.	Wodociąg Zaopatrzący Publiczną Szkołę Podstawową w Lipnicy Górnej
Mętność, barwa, zapach	1,6;11; 20; nieakceptowalny	warunkowa przydatność wody do spożycia	23.06.2020r.	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Chrostowa
ΣChloranów i chlorynów	1,0±0,2	warunkowa przydatność wody do spożycia	10.07.2020r.	Wodociąg Zaopatrzący Zakład Produkcyjny Bacówka Towary Tradycyjne w Rajbrocie
Ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C	260	warunkowa przydatność wody do spożycia	10.07.2020r.	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Trzciana
Trichlorometan (chloroform)	0,050±0,005	warunkowa przydatność wody do spożycia	10.08.2020r.	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Wola Nieszkowska – Nieszkowice Wielkie
Ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C	>300	warunkowa przydatność wody do spożycia	13.08.2020r.	Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Drwinia
Enterokoki kałowe	2	brak przydatności wody do spożycia	01.10.2020r.	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Trzciana
Glin	290±30	warunkowa przydatność wody do spożycia	03.12.2020r.	Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Chrostowa

7. POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE W ZAKRESIE JAKOŚCI WODY W 2020R.

Na podstawie wyników badań próbek wody pobranych i zbadanych przez PPIS w Bochni, jak i na podstawie przedłożonych wyników przez właścicieli i zarządzających obiektami na koniec 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi w 15 w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia i 10 innych podmiotach zaopatrujących w wodę przeznaczoną do spożycia, a w 1 urządzeniu zbiorowego zaopatrzenia stwierdził warunkową przydatność na terenie powiatu bocheńskiego.

W 2020r. nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm dla wody przeznaczonej do spożycia w następujących wodociągach:

➤ **zbiorowego i strefach zaopatrzenia:**

- WZZ Bochnia,
- SZZ Siedlec
- SZZ Bochnia Płn. Zach.,
- SZZ Bochnia Płn. Wsch.,
- WZZ Lipnica Murowana 2
- WZZ Łąka Górna,
- WZZ Bełdno,
- SZZ Rzezawa,
- WZZ Nowy Wiśnicz

➤ **innych podmiotach zaopatrujące w wodę przeznaczoną do spożycia:**

- WZ Okręgową Spółdzielnię Mleczarską w Bochni
- WZ Hotel i Gospodę Pod Kamieniem w Lipnicy Górnej,
- WZ Zakład Produkcyjny JURA w Rajbrocie,
- WZ Zakład Produkcyjny GALLOD w Leszczynie,
- WZ Krytą Pływalnię w Bochni,
- WZ Zakład Przetwórstwa Mięsnego Marian Mochel w Muchówce
- WZ Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Rozdzielu,

W 2020r. w grupie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia (z uwzględnieniem stref zbiorowego zaopatrzenia) oraz w wodociągach dostarczających wodę z indywidualnych ujęć, stwierdzono przekroczenia parametrów zarówno mikrobiologicznych, organoleptycznych i fizykochemicznych. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni wydał 11 decyzji administracyjnych obligujących do doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań, w tym było to 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi oraz 9 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia.

Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia oraz Strefy Zbiorowego Zaopatrzenia w wodę:

- 1 decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia
- 7 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia

Wodociągi dostarczające wodę z indywidualnych ujęć jako część działalności handlowej lub do budynków użyteczności publicznej:

- 1 decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia
- 2 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia

W 2020 roku na terenie powiatu bocheńskiego stwierdzono przekroczenia wartości badanych parametrów w wyniku czego prowadzono postępowania administracyjne w następujących wodociągach:

- **Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Lipnica Murowana – 1**

Ogólna liczba mikroorganizmów – 2600 jtk/1ml (wartość dopuszczalna: bez nieprawidłowych zmian, zaleca się, aby ogólna liczba mikroorganizmów nie przekraczała 100 jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej, 200 jtk/1ml w kranie konsumenta)

Prowadzone postępowanie administracyjne związane było ze stwierdzeniem na podstawie sprawozdania z badania próbki wody pobranej dnia 5 lutego 2020r. w ramach nadzoru sanitarnego, że woda nie spełnia obowiązujących wymagań z uwagi na przekroczoną najwyższą dopuszczalną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów. W dniu 10 lutego 2020r. wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. W dniu 21 lutego 2020r. zarządca wodociągu przedłożył sprawozdanie z badania próbki wody pobranej dnia 17 lutego 2020r. w ramach kontroli wewnętrznej. Zgodnie z powyższym sprawozdaniem jakość wody w zakresie badanych parametrów spełniała przyjęte normy. Dnia 24 lutego 2020r. wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie warunkowej przydatności wody do spożycia w przedmiotowym wodociągu. Za czynności wykonane w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego polegającego na przeprowadzeniu kontroli jakości wody, w wyniku której stwierdzono przekroczenia badanych parametrów wydano decyzję płatniczą.

- **Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Trzciana**

Ogólna liczba mikroorganizmów – 2500 jtk/1ml (wartość dopuszczalna bez nieprawidłowych zmian. Zaleca się, aby ogólna liczba mikroorganizmów nie przekraczała 100jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej, 200jtk/1ml w kranie konsumenta).

Mętność – 2,1 NTU (wartość dopuszczalna: akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian. Zalecany zakres wartości do 1 NTU).

Ogólna liczba mikroorganizmów – 260 jtk/1ml (wartość dopuszczalna bez nieprawidłowych zmian. Zaleca się, aby ogólna liczba mikroorganizmów nie przekraczała 100jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej, 200jtk/1ml w kranie konsumenta).

Enterokoki kałowe – 2 jtk/100ml (wartość dopuszczalna: 0 jtk/100ml).

- Trichlorometan (chloroform) – $0,039 \pm 0,004$ mg/l (wartość dopuszczalna 0,030 mg/l)

Pierwsze postępowanie prowadzono w związku z przekroczeniem ogólnej liczby mikroorganizmów w próbie wody pobranej dnia 4 lutego 2020r. w ramach nadzoru sanitarnego. W związku z powyższym dnia 10 lutego 2020r. wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia. Po przeprowadzeniu działań naprawczych, w dniu 19 lutego 2020r. właściciel wodociągu pobrał do badania próbkę wody. Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z badania niniejszej próbki stwierdzono, że woda nadal nie spełnia wymagań w zakresie parametru ogólna liczba mikroorganizmów. W związku z powyższym Wójt Gminy Trzciana zwrócił się do PPIS w Bochni z wnioskiem o przedłużenie terminu wykonania decyzji z dnia 10 lutego 2020r. W dniu 25 lutego 2020r. przychylając się do powyższego wniosku wydano decyzję zmieniającą termin wykonania decyzji z dnia 10 lutego 2020r. W dniu 5 marca 2020r. do PPIS w Bochni wpłynęło sprawozdanie z badania próby wody pobranej dnia 28 lutego 2020r. Sprawozdanie nie wykazało nieprawidłowości w zakresie jakości wody w związku z czym dnia 5 marca 2020r. wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie warunkowej przydatności wody do spożycia. Za czynności kontrolne wykonane w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego polegające na przeprowadzeniu kontroli jakości wody, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowości wydano decyzję płatniczą.

Drugie postępowanie dotyczyło przekroczenia badanego parametru stwierdzonego na podstawie sprawozdania z dnia 24 kwietnia 2020r., zgodnie z którym parametr mętność przekroczył dopuszczalną wartość. W związku z powyższym prowadzone było postępowanie administracyjne w celu nałożenia opłaty za pobór kwestionowanej próbki wody i wykonanie badania laboratoryjnego, w wyniku czego wydano decyzję płatniczą.

Trzecie postępowanie związane było z ponadnormatywną wartością ogólnej liczby mikroorganizmów stwierdzoną na podstawie sprawozdania z badania próbki wody pobranej dnia 7 lipca 2020r. przez przedstawicieli PPIS w Bochni w ramach kontroli urzędowej. W związku ze stwierdzonym przekroczeniem dnia 10 lipca 2020r. wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia. W dniu 17 lipca 2020r. do PPIS w Bochni wpłynęło sprawozdanie z badania próby wody pobranej dnia 14 lipca 2020r. w ramach kontroli wewnętrznej. Zgodnie z niniejszym sprawozdaniem woda spełniała obowiązujące normy jakościowe, co pozwoliło na wydanie dnia 20 lipca 2020r. decyzji stwierdzającej wygaśnięcie warunkowej przydatności wody do spożycia. Za czynności kontrolne wykonane w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego polegające na przeprowadzeniu kontroli jakości wody, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowości wydano decyzję płatniczą.

Czwarte postępowanie wszczęto zgodnie ze sprawozdaniem z badania próbki wody pobranej dnia 29 września 2020r. przez przedstawicieli PPIS w Bochni, na podstawie którego stwierdzono, że woda nie spełnia obowiązujących wymagań z uwagi na przekroczoną najwyższą dopuszczalną wartość parametru Enterokoki kałowe. W dniu 1 października 2020r. wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. W dniu 5 października 2020r. zarządca wodociągu przedłożył sprawozdanie z badania próbki wody pobranej dnia 1 października 2020r. w ramach kontroli wewnętrznej. Zgodnie z powyższym sprawozdaniem jakość wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych spełniała przyjęte normy. W związku

z czym 5 października 2020r. wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie pkt 1 decyzji z dnia 1 października 2020r.

W dniu 14 października 2020r. do PPIS w Bochni wpłynęło kolejne cząstkowe sprawozdanie z badania próbki wody pobranej 29 września 2020r., które wykazało nieznacznie przekroczoną dopuszczalną wartość parametru Trichlorometan (chloroform). W związku z nieznacznym przekroczeniem poinformowano pisemnie właściciela wodociągu o powyższym przekroczeniu oraz o konieczności podjęcia działań naprawczych, a także konieczności przedłożenie sprawozdania z badania powtórzeniowej próbki wody. W dniu 12 listopada 2020r. właściciel wodociągu przedłożył sprawozdanie z badania próbki wody pobranej 27 października 2020r. na podstawie którego stwierdzono, że jakość wody pod względem parametru Trichlorometan (chloroform) spełnia obowiązujące normy. Za czynności kontrolne wykonane w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego polegające na przeprowadzeniu kontroli jakości wody, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowości wydano decyzję płaćniczą.

- **Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Chrostowa**

Mętność – 1,6 NTU (wartość dopuszczalna: akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian. Zalecany zakres wartości do 1 NTU)

Mętność – 11 NTU (wartość dopuszczalna: akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian. Zalecany zakres wartości do 1 NTU)

Barwa – 20 mg Pt/l (wartość dopuszczalna: akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian. Pożądana wartość tego parametru w kranie konsumenta do 15 mg Pt/l)

Zapach – nieakceptowalny (wartość dopuszczalna: akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian)

Mętność – $1,3 \pm 0,1$ NTU (wartość dopuszczalna: akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian. Zalecany zakres wartości do 1 NTU)

Glin – 290 ± 30 $\mu\text{g/l}$ (wartość dopuszczalna: 200 $\mu\text{g/l}$)

Pierwsze postępowanie prowadzono w związku z przekroczeniem stwierdzonym na podstawie sprawozdania z badania próbki wody pobranej dnia 7 lutego 2020r. w ramach nadzoru sanitarnego. Poinformowano zarządcę wodociągu o stwierdzonych nieprawidłowościach w zakresie przekroczonej wartości parametru mętność oraz zalecono podjęcie działań naprawczych. Za pobór kwestionowanej próbki wody oraz za wykonane badanie laboratoryjne wydano decyzję płaćniczą.

Drugie postępowanie dotyczyło nieprawidłowości w zakresie jakości wody stwierdzonej na podstawie próbek wody pobranych poza planowych dnia 22 czerwca 2020r. w ramach nadzoru sanitarnego w związku z podtopieniami jakie wystąpiły na terenie gminy Łapanów. Na podstawie sprawozdania z dnia 23 czerwca 2020r. stwierdzono przekroczone dopuszczalne wartości parametrów mętność i barwa oraz nieakceptowalny zapach. W związku z powyższym 23 czerwca 2020r. wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia.

W dniu 17 lipca 2020r. w ramach kontroli wewnętrznej pobrano próbki wody z trzech punktów rozmieszczonych na sieci wodociągowej. Po przeanalizowaniu sprawozdań z badania powyższych próbek wody stwierdzono, że w zakresie parametru barwa i zapach jakość wody po działaniach naprawczych spełnia wymagania, natomiast w zakresie wartości parametru mętność nadal występują przekroczenia. W związku z powyższym przychyłając się do wniosku zarządcy wodociągu, dnia 23 lipca 2020r. wydano decyzję przedłużającą termin wykonania decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia do 31 października 2020r. W dniu 7 października 2020r. do PPIS w Bochni wpłynęło sprawozdanie z badania wody na podstawie którego stwierdzono, że jakość wody pod względem badanych parametrów spełnia obowiązujące wymagania. Za czynności kontrolne wykonane w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego polegające na przeprowadzeniu kontroli jakości wody, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowości wydano decyzję płatniczą.

Na podstawie sprawozdania z dnia 30 listopada 2020r. z badania próbki wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono przekroczoną wartość parametru glin. W dniu 3 grudnia 2020r. wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia, następnie w dniu 8 stycznia 2021r. zarządca wodociągu przedłożył sprawozdanie z badania wody w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie którego stwierdzono, że jakość wody pod względem badanych parametrów nie budziła zastrzeżeń. Dnia 11 stycznia 2021r. wydano decyzję wygaszającą warunkową przydatność wody do spożycia w przedmiotowym wodociągu.

- **Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Wola Nieszkowska - Nieszkowice Wielkie**

Trichlorometan (chloroform) $0,050 \pm 0,005$ mg/l (wartość dopuszczalna 0,030 mg/l).

Prowadzone postępowanie administracyjne związane było z przekroczeniem badanego parametru, które wystąpiło w próbie wody pobranej dnia 5 sierpnia 2020r. w ramach nadzoru sanitarnego. Na podstawie sprawozdania z dnia 10 sierpnia 2020r. stwierdzono przekroczoną wartość parametru Trichlorometan (chloroform). W związku z powyższym wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia. W dniu 11 sierpnia 2020r. pobrano do badania próbę powtórzeniową. Sprawozdanie z dnia 12 sierpnia 2020r. również wykazało przekroczenie wartości parametru Trichlorometanu (chloroform). W dniu 26 sierpnia 2020r. zarządca wodociągu przedłożył sprawozdania z badania kolejnych próbek wody pobranych po przeprowadzeniu działań naprawczych. Na podstawie sprawozdania z dnia 24 sierpnia 2020r. oraz z dnia 25 sierpnia 2020r. stwierdzono, że woda spełnia obowiązujące wymagania.

W związku z powyższym dnia 28 sierpnia 2020r. wydano decyzję stwierdzającą wygaszenie warunkowej przydatności wody do spożycia w przedmiotowej strefie. Za czynności wykonane w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego polegające na przeprowadzeniu kontroli jakości wody, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowości wydano decyzję płatniczą.

- **Strefa Zbiorowego Zaopatrzenia Drwinia**

Ogólna liczba mikroorganizmów – >300 jtk/1ml (wartość dopuszczalna: bez nieprawidłowych zmian, zaleca się, aby ogólna liczba mikroorganizmów nie przekraczała 100 jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej, 200 jtk/1ml w kranie konsumenta)

Postępowanie administracyjne prowadzone było w związku z przekroczeniem stwierdzonym w próbie wody pobranej dnia 28 lipca 2020r. w ramach kontroli wewnętrznej. Sprawozdanie z powyższego badania wykazało przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości parametru ogólna liczba mikroorganizmów. W związku z powyższym 13 sierpnia 2020r. wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia. W dniu 26 sierpnia 2020r. zarządca wodociągu przedłożył sprawozdanie z badania próbki wody pobranej dnia 19 sierpnia 2020r. Zgodnie z powyższym sprawozdaniem jakość wody w zakresie badanych parametrów spełniała przyjęte normy. Dnia 26 sierpnia 2020r. wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie warunkowej przydatności wody do spożycia w przedmiotowej strefie.

- **Wodociąg Zaopatrzący Publiczną Szkołę Podstawową w Chronowie**

Ogólna liczba mikroorganizmów – 2700 jtk/1ml (wartość dopuszczalna: bez nieprawidłowych zmian, zaleca się, aby ogólna liczba mikroorganizmów nie przekraczała 100 jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej, 200 jtk/1ml w kranie konsumenta)

Zapach – nieakceptowalny (wartość dopuszczalna: akceptowalny i bez nieprawidłowych zmian)

Pierwsze postępowanie prowadzono na podstawie sprawozdania z badania próby wody pobranej przez przedstawicieli PPIS w Bochni. Dnia 14 stycznia 2020r. stwierdzono, że woda nie spełnia obowiązujących wymagań z uwagi na przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości parametru Ogólna liczba mikroorganizmów w 22oC. W związku ze stwierdzonym przekroczeniem dnia 17 stycznia 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia w przedmiotowym wodociągu. W dniu 14 lutego 2020r. zarządca wodociągu przedłożył sprawozdanie z badania wody, na podstawie którego stwierdzono, że woda spełnia wymagania obowiązującego rozporządzenia. W związku z czym, dnia 18 lutego 2020r. wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie warunkowej przydatności wody do spożycia pochodzącej z Wodociągu Zaopatrzącego Publiczną Szkołę Podstawową w Chronowie. Za czynności związane z poborem próbki wody na podstawie, której stwierdzono przekroczenia badanych parametrów oraz za wykonane badanie laboratoryjne wydano decyzję płatniczą.

Drugie postępowanie dotyczyło stwierdzenia na podstawie sprawozdania z badania próbki wody pobranej dnia 13 października 2020r. w ramach nadzoru sanitarnego nieakceptowalnego zapachu wody. W związku z powyższym prowadzono postępowanie administracyjne w celu nałożenia opłaty za pobór próbki wody oraz wykonanie badania laboratoryjnego, w wyniku którego wydano decyzję płatniczą.

- **Wodociąg Zaopatrujący Publiczną Szkołę Podstawową w Lipnicy Górnej**

Bakterie grupy coli – 20 jtk/100ml (wartość dopuszczalna 0 jtk/100ml)

Postępowanie wobec właściciela niniejszego wodociągu związane było z przekroczeniem badanego parametru, które wystąpiło w próbie wody pobranej w dniu 24 lutego 2020r. w ramach kontroli wewnętrznej. Zgodnie ze sprawozdaniem z badań otrzymanym w dniu 2 marca 2020r. w badanej próbce wody stwierdzono obecność bakterii grupy coli. W związku z powyższym 2 marca 2020r. wydano decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia. W dniu 17 marca 2020r. zarządca wodociągu przedłożył sprawozdanie z badania próbki wody pobranej dnia 11 marca 2020r. Zgodnie z powyższym sprawozdaniem jakość wody w zakresie badanych parametrów spełniała przyjęte normy. Dnia 20 marca 2020r. wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie braku przydatności wody do spożycia w przedmiotowym wodociągu.

- **Wodociąg Zaopatrujący Zakład Bacówka Towary Tradycyjne w Rajbrocie:**

Σ Chloranów i chlorynów – 1,0±0,2 mg/l (wartość dopuszczalna: 0,7mg/l)

Na podstawie sprawozdania z badania próbki wody pobranej dnia 8 lipca 2020r. w ramach nadzoru sanitarnego, stwierdzono przekroczoną wartość parametru Σchloranów i chlorynów.

W związku z powyższym 10 lipca 2020r. wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia. W dniu 30 lipca 2020r. właściciel wodociągu przedłożył sprawozdanie z badania próbki wody pobranej dnia 24 lipca 2020r. w ramach kontroli wewnętrznej. Zgodnie z powyższym sprawozdaniem jakość wody w zakresie badanych parametrów spełniała przyjęte normy. Dnia 30 lipca 2020r. wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie warunkowej przydatności wody do spożycia. Za czynności wykonane w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego polegającego na przeprowadzeniu kontroli jakości wody, w

7.1 WNIOSKI

Woda jest w pełni bezpieczna dla konsumentów, jeżeli spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Określając ryzyko zdrowotne konsumentów wody należy wziąć pod uwagę występujące w niej potencjalnie niebezpieczne dla zdrowia, bądź szkodliwe czynniki, czas trwania przekroczenia obowiązujących norm, poziom wartości ponadnormatywnych mogących negatywnie wpłynąć na zdrowie konsumentów, drogi narażenia, częstość występowania oraz wielkość populacji narażonej na niniejsze czynniki.

Po przeprowadzeniu analizy dokonywanego w 2020r. monitoringu jakości wody stwierdza się mniejszą liczbę przekroczeń badanych parametrów w stosunku do roku 2019.

W 2020 roku na terenie powiatu bocheńskiego w wodociągach i strefach zbiorowego zaopatrzenia, a także w wodociągach wykorzystywanych do celów handlowych lub publicznych stwierdzono przekroczenia parametrów zarówno mikrobiologicznych, fizykochemicznych, organoleptycznych i chemicznych.

Stwierdzone przekroczenia w grupie parametrów mikrobiologicznych mogły być skutkiem nieodpowiedniego uzdatniania wody lub wtórnego jej zanieczyszczenia. Spożywanie lub korzystanie z wody zanieczyszczonej mikrobiologicznie może potencjalnie stwarzać ryzyko wystąpienia niekorzystnych skutków zdrowotnych u jej konsumentów. Najczęściej występującym przekroczeniem wśród parametrów mikrobiologicznych mających podstawowe znaczenie w ocenie przydatności wody do spożycia było, tak jak i w 2019r. przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22oC. Bakterie oznaczane w temperaturze 22oC to zazwyczaj naturalne organizmy występujące w wodach, jak i glebie. Przyjęto, że jeśli występują licznie są wówczas traktowane jako wskaźniki zanieczyszczenia organicznego. Ponadnormatywne wartości niniejszego parametru utrzymywały się zazwyczaj krócej niż 30 dni, w trzech przypadkach dotyczyły niewielkich wodociągów, a dwukrotnie odnosiły się do jednego z większych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia. Wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów w wodzie występujący okresowo nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Obok przekroczeń ogólnej liczby mikroorganizmów parametrami mikrobiologicznymi z zanotowanymi wartościami przekraczającymi obowiązujące normy były bakterie grupy coli oraz enterokoki kałowe. Przekroczenia te stwierdzono tylko w dwóch próbach wody w dwóch różnych wodociągach. Utrzymywały się one tylko przez kilka dni, a bakterie w badanych próbach występowały w niewielkich ilościach.

Bakterie grupy coli (bakterie wskaźnikowe) nie powinny występować w wodzie tuż po zakończeniu dezynfekcji. Ich wykrycie oznacza bowiem nieskuteczność procesów uzdatniających wodę lub wtórne zanieczyszczenie. Najbardziej charakterystycznym symptomem zakażenia bakteriami grupy coli są wymioty, którym towarzyszy biegunka oraz kurczowe bóle brzucha.

W niektórych przypadkach występują bóle i zawroty głowy, a także gorączka. Wszystko to przyczynia się do ogólnego osłabienia organizmu, któremu sprzyja odwodnienie.

Stwierdzenie obecności enterokoków (bakterii wskaźnikowych) informuje o świeżym stopniu skażenia kałowego próbki wody, dlatego są one ważne w ocenie jakości bakteriologicznej wody. Spośród chorób, które wywołują niniejsze bakterie wymienia się m.in. zapalenie dróg moczowych, zapalenie opon mózgoworodzeniowych czy zapalenie płuc. Bakterie z tej rodziny mogą w określonych warunkach wywoływać choroby takie, jak biegunki, zakażenia układu moczowego czy zapalenie opon mózgowych u noworodków. Dotyczy to przede wszystkim osób osłabionych, noworodków oraz osób słabszych.

W związku z podejmowaniem natychmiastowych działań naprawczych w/w przekroczenia nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia. Ponadnormatywne przekroczenia parametrów mikrobiologicznych miały zazwyczaj charakter krótkotrwały i nie miały wpływu na końcową ocenę jakości wody dostarczanej przez poszczególnych producentów wody lub podmioty ją rozprowadzające.

Analiza zdrowotna poszczególnych parametrów w wodzie do spożycia wykazała również w 2020 roku na terenie powiatu bocheńskiego przekroczenia dopuszczalnych wartości

parametrów organoleptycznych tj.: mętność, barwa, zapach. Niniejsze parametry należą do tzw. parametrów wskaźnikowych, nie mających bezpośredniego wpływu na zdrowie konsumenta, są jednak ważnymi wskaźnikami niewłaściwie prowadzonych procesów uzdatniania wody lub jej dystrybucji. Z uwagi na ich możliwie negatywny wpływ przy dłuższym czasie ekspozycji powinny być one na bieżąco monitorowane.

Mętność wody do spożycia wywołana jest przez drobne cząsteczki stałe, które mogą znajdować się w wodzie na skutek nieodpowiedniego uzdatniania lub z powodu unoszenia się cząsteczek pochodzących z osadów w sieci wodociągowej. Mętna woda może chronić organizmy przed działaniem środków dezynfekcyjnych i może stymulować wzrost bakterii. Podwyższona wartość mętności nie ma znaczenia zdrowotnego, natomiast wpływa niekorzystnie na jej wygląd i akceptowalność. Na terenie powiatu bocheńskiego przekroczenia mętności, były najczęstszym przekroczeniem wśród parametrów organoleptycznych. Miały one charakter powtarzalny i występowały zazwyczaj w tych samych wodociągach. Niejednokrotnie ponadnormatywny poziom mętności spowodowany był warunkami atmosferycznymi.

Zapach tak, jak i smak nadawany jest przez rozpuszczone w wodzie związki nieorganiczne tj. kwasy, sole, gazy lub związki organiczne – najczęściej produkty metabolizmu organizmów żywych w wodzie w warunkach naturalnych. Zapach może być również ubocznym skutkiem uzdatniania wody np. (chlorowania), a także powstawać w trakcie magazynowania i dystrybucji wody. Nietypowy zapach może być wskaźnikiem obecności potencjalnych szkodliwych substancji. Nieprawidłowa barwa wody spowodowana jest zazwyczaj obecnością związków manganu i żelaza oraz substancjami humusowymi. Ma ona głównie znaczenie organoleptyczne, gdyż nieprzyjemnie korzysta się z wody, która nie jest bezbarwna. Nieakceptowalny zapach oraz barwa zostały odnotowane w pojedynczych próbach wody.

Poza w/w przekroczeniami parametrów mikrobiologicznych, organoleptycznych w 2020r. stwierdzono także pojedyncze (w dwóch wodociągach) przekroczenia parametrów chemicznych tj.: Σ chloranów i chlorynów, Trichlorometan (chloroform). Parametry te należą do grupy związków będących ubocznymi produktami związanymi z dezynfekcją. Okres trwania przekroczeń powyższych parametrów był nieco dłuższy niż w przypadku pozostałych parametrów. W jednym przypadku pomimo podejmowanych działań naprawczych ponadnormatywna wartość chloroformu utrzymywała się ponad 30 dni, podczas których stopniowo udawało się obniżyć przekroczoną wartość.

Chloryny to związki mogące być efektem stosowania do dezynfekcji dwutlenku chloru, natomiast chlorany są produktem rozkładu dwutlenku chloru. Chlorany mogą również pojawić się w wodzie do spożycia po zastosowaniu podchlorynów przy uzdatnianiu wody. Związki te są zatem ubocznymi produktami dezynfekcji. Znaczenie zdrowotne przekroczenia powyższych parametrów w wodzie do spożycia przez ludzi nie jest w pełni wyjaśnione, lecz dotychczasowe badania wskazują, że związki te jako silne utleniacze mogą powodować zmiany we krwi.

Trichlorometan (chloroform) jest związkiem powstającym w wyniku reakcji zachodzącej między halogenami wprowadzanymi do wody w celach technologicznych lub dezynfekcyjnych. Jest wchłaniany po wprowadzeniu drogą doustną, poprzez inhalację lub przez skórę, a w organizmie może powstać kilka przejściowych metabolitów, których ilość

zależy od gatunku i płci. Chloroform ma szczególne znaczenie dla zdrowia konsumentów z uwagi na to, że długotrwała ekspozycja może powodować zmiany w nerkach, wątrobie, tarczycy.

W 2020r. w jednym z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie powiatu bocheńskiego wystąpiły również przekroczenia w zakresie parametru glin. Związek ten jest rozpowszechnionym szeroko pierwiastkiem toksycznym. Dysfunkcje, które mogą stać się wynikiem nadmiaru glinu w organizmie, dotyczą przede wszystkim pracy układu nerwowego. Permanentny nadmiar aluminium prowadzi również do wapnienia tkanek, niedokrwistości czy utraty elastyczności w błonach komórkowych. Ponadnormatywna zawartość glinu w wodzie nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia podczas konsumpcji przez krótki czas. W wodzie do spożycia glin pojawia się najczęściej w wyniku jej niewłaściwego uzdatniania w procesie koagulacji przy użyciu związków glinu. Przekroczenia gliny wystąpiły w wodociągu, który wykorzystuje jego związek w procesie uzdatniania wody w celu wyeliminowania jej mętności. Pojawiające się ponadnormatywne zawartości glinu w wodzie spowodowane były zwiększoną mętnością wody, a co za tym idzie koniecznością odpowiedniego dostosowywania procesu uzdatniania do jakości wody tj. modyfikowania dawki środka uzdatniającego.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bochni polegające na nadzorowaniu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu bocheńskiego poprzez urzędowe kontrole jakości wody, a także ocenę kontroli wewnętrznej jakości wody wykonywaną przez zarządców wodociągów przyczyniały się do szybkiego wykrywania powstałych nieprawidłowości. Podejmowanie natychmiastowych działań minimalizowało ryzyko powstania zagrożenia dla zdrowia mieszkańców. Po analizie jakości wody oraz elementów ryzyka zdrowotnego dla konsumentów związanego ze spożyciem wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni stwierdza, że mieszkańcy powiatu bocheńskiego w 2020 roku zaopatrywani byli w wodę bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu.

Woda jest niezbędna do utrzymania życia i musi być dostępna w zadowalającej ilości dla wszystkich konsumentów. Należy podjąć wszelkie starania, aby uzyskać najwyższą, możliwą praktycznie do osiągnięcia jakość wody pitnej. Zabezpieczenie systemu zaopatrzenia w wodę przed zanieczyszczeniami stanowi pierwszy krok w kierunku ochrony jakości wody. Ochrona źródeł wody, jest najlepszą metodą zapewnienia bezpiecznej wody pitnej, powinna być rozwiązaniem preferowanym w stosunku do uzdatniania zanieczyszczonej wody w takim stopniu, aby nadawała się ona do spożycia. Jeśli tylko pojawi się potencjalnie niebezpieczna sytuacja, należy określić ryzyko zagrożenia zdrowia i rozważyć dostępność alternatywnych źródeł wody oraz zastosowanie środków zaradczych, tak aby można było podjąć decyzję zapewniającą dostawę wody o dopuszczalnej jakości.

Zasoby wodne powinny być, najbardziej jak tylko jest to możliwe chronione przed zanieczyszczeniem odchodami ludzkimi i zwierzęcymi, z których pochodzi wiele chorobotwórczych bakterii, wirusów, pierwotniaków, a także pasożytów jelitowych.

Nie wystarczająca ochrona zasobów wodnych i nieskuteczne uzdatnianie wody (źle dobrana technologia uzdatniania) naraża społeczeństwo na ryzyko chorób przewodu pokarmowego i chorób zakaźnych. Najbardziej narażone na choroby spowodowane zarazkami przenoszonymi przez wodę są niemowlęta i małe dzieci, osoby chore i w podeszłym wieku. Dla tych grup dawki powodujące infekcję są znacznie niższe niż dla ogółu populacji ludzi dorosłych.

Potencjalne konsekwencje mikrobiologicznego zanieczyszczenia wody są tak poważne, że zawsze ogromne znaczenie ma jego kontrola, która nigdy nie powinna być ograniczana.

Ocena ryzyka związanego ze zmianami mikrobiologicznej jakości wody jest trudna i kontrowersyjna z uwagi na nie zawsze wystarczające dane epidemiologiczne, ilość czynników wchodzących w grę, a także zmieniające się współzależności pomiędzy tymi czynnikami. Stwierdzić można, że największe ryzyko związane ze skażeniem mikrobiologicznym niesie ze sobą spożycie wody zanieczyszczonej odchodami ludzkimi i zwierzęcymi.

Zanieczyszczenia chemiczne na ogół nie powodują ostrych skutków zdrowotnych w krótkim okresie czasu, natomiast ich skutki ubocznie działające na nasz organizm są widoczne po dłuższym okresie spożywania zanieczyszczonej wody. Szczególne znaczenie mają zanieczyszczenia wykazujące właściwości toksyczne, takie jak metale ciężkie i substancje rakotwórcze.

Konsument oceniając jakość wody do picia kieruje się w szczególności swoimi zmysłami czyli ocenia jej: przezroczystość (mętność), smak i zapach. Są to podstawowe kryteria oceny jakości wody przez konsumenta. Woda do spożycia intensywnie zabarwiona czyli o dużej mętności czy mająca wątpliwy smak bądź zapach jest przez konsumenta uważana za niebezpieczną i nie nadającą się do picia. Dlatego konieczne jest utrzymanie jakości wody na poziomie akceptowalnym przez konsumenta, chociaż brak negatywnych cech organoleptycznych nie jest gwarantem bezpiecznej wody.

Na podstawie sprawozdań z badań wody w 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni stwierdza, że mieszkańcy powiatu bocheńskiego są zaopatrywani w wodę bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu oraz nie ma agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia podstawowe wymagania określone w załącznikach do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r., poz. 2294).

8. STUDNIE PUBLICZNE

Na terenie powiatu bocheńskiego w mieście Bochnia PPIS posiada w ewidencji 6 studni publicznych (Bochnia, ul. Sienkiewicza – 2, Bochnia ul. Brzozowa - 2, Bochnia ul. Parkowa -1, ul. Kolanowska -1). W związku z tym, że studnie te nie stanowią źródła zbiorowego zaopatrzenia nie są regularnie pobierane próby wody przez PPIS w Bochni.

9. PŁYWALNIE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni pod nadzorem posiada 2 pływalnie kryte i 2 baseny odkryte. W 2020r. ze względu na pandemię Covid-19 basen w Nowym Wiśniczu nie otworzył się w sezonie letnim 2020r., natomiast Kryta Pływalnia w Proszówkach od marca 2020r. zawiesiła działalność w związku z pandemią Covid-19. Kontrolą sanitarną objęto wszystkie otwarte obiekty, kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Zostały wydane roczne oceny. Woda do kąpieli w basenach krytych i odkrytych została oceniona jako odpowiadająca wymaganiom. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego PPISpobrał 9 prób wody przeznaczonej do kąpieli (6 prób z krytej pływalni i 3 z basenu odkrytego), wyniki pobranych prób nie wykazały nieprawidłowości w jakości wody do kąpieli. W związku z tym nie były wydawane decyzje administracyjne.

Baseny odkryte działające sezonowo (w 2020r. tylko basen w Łąckiej Górnej), które ze względu na brak wyznaczonych szatni oraz natrysków zakwalifikowane są jako „inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100m² i głębokości ponad 0,4m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m”. Nadzór nad tą grupą obiektów sprawowany jest na ogólnych zasadach wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz posiłkując się rozwiązaniami zawartymi w Rozporządzeniu z dnia 9 listopada 2015 w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015, poz.2016).

W rocznej ocenie za 2020r. woda na Krytej Pływalni Bochnia i Proszówki została oceniona jako woda odpowiadająca wymaganiom podobnie została oceniona woda na basenie odkrytym Łącka Górna.

Wyniki bieżącego nadzoru nad pływalniami obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj pływalni	Liczba pływalni w ewidencji	Ilość kontroli/ nieprawidłowości	Liczba pobranych próbek wody/ilość przekroczeń	Ilość decyzji w zakresie kwestionowanej jakości wody	Liczba ocen rocznych odpowiadających/ nieodpowiadających wymaganiom
1.	Baseny Kryte	2	2/0	6/0	0	2/0
2.	Baseny odkryte	2	1/0	3/0	0	1/0

10. KĄPIELISKA I MIEJSCA WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

W sezonie letnim 2020r. w KOMPLEKSIE SPORTOWO-REKREACYJNYM „ZALEW” w Łapanowie Kąpielisko funkcjonowało od 01 czerwca 2020r. do 31 sierpnia 2020r. Organizator kąpieliska wyznaczył punkt poboru wody na kąpielisku i opracował harmonogram poboru prób wody w ramach kontroli wewnętrznej. Harmonogram został opracowany w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Bochni i przedłożony do zatwierdzenia.

W ramach kontroli urzędowej jakości wody w kąpielisku woda badana była (badanie przed rozpoczęciem sezonu).

W ramach kontroli wewnętrznej jakości wody do kąpielii właściciel obiektu badał próby wody. Po otrzymaniu wyników badania wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni wydawał opinie i komunikaty, w każdym przypadku jakość wody w kąpielisku odpowiadała wymaganiom i oceniana była jako przydatna do kąpielii.

Sezon letni 2020r. dla Kąpieliska na terenie KOMPLEKSU SPORTOWO-REKREACYJNEGO „ZALEW” w Łapanowie był trzecim sezonem gdzie obiekt funkcjonował jako kąpielisko, we wcześniejszych latach obiekt funkcjonował jako Miejsce Okazjonalnie Wykorzystywane do Kąpielii.

MOWdK Centrum Aktywnego wypoczynku Borek 302 funkcjonowało od 10 lipca do 08 sierpnia 2020r. Właściciel obiektu przedłożył harmonogram poboru prób wody przeznaczonej do kąpielii, a wyniki badań przekazywał po ich wykonaniu.

Kontrola sanitarna MOWdK przeprowadzona była w czasie trwania sezonu kąpielowego.

Zestawienie tabelaryczne nadzoru nad kąpieliskiem i miejscem okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii przez PPIS w Bochni.

11. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

2020r. na terenie powiatu bocheńskiego sekcja higieny komunalnej obejmowała nadzorem łącznie 431 obiektów użyteczności publicznej (poza wodociągami, basenami, kąpieliskami, miejscami wykorzystywanymi do kąpielii i studniami publicznymi). Kontrolą objęto 52 obiekty, 1 obiekt nie spełniał warunków pod względem sanitarnym.

Podstawowy zakres kontroli obejmował między innymi: stan sanitarno – higieniczny oraz sanitarno – techniczny pomieszczeń i urządzeń w tym wentylacji, gospodarkę odpadami komunalnymi, zaopatrzenie w wodę do spożycia i odprowadzanie ścieków, zapewnienie higieny podczas świadczenia usług, posiadanie apteczki I pomocy, oznakowanie obiektów o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów oraz przestrzeganie zakazu palenia, a od marca w kontrolowanych obiektach sprawdzano zabezpieczenie sanitarne na obiekcie wymagane podczas pandemii Covid-19.

11.1. WNIOSKI

Rok 2020 był rokiem szczególnym od marca pracownicy sekcji higieny komunalnej pracowali przede wszystkim przy zapewnieniu i zabezpieczeniu epidemiologicznym powiatu bocheńskiego w trudnym okresie pandemii Covid-19. Praca w sekcji higieny komunalnej polegała na załatwianiu bieżących spraw zgodnie z napływającymi wnioskami do niej i poborze prób wody.

Od miesiąca sierpnia pracownicy sekcji przeprowadzają kontrole obiektów (siłownie, hotele, galerie handlowe, sklepy spożywcze) zlecone przez Głównego Inspektora Sanitarnego z funkcjonariuszami Policji jak i sami. Celem kontroli jest sprawdzanie zabezpieczenia obiektów

w okresie pandemii Covid-19 (płyny dezynfekcyjne, ilość osób na obiekcie i używanie maseczek). Wymienione kontrole odbywają się również w dni wolne od pracy (soboty, niedziele i święta). Stan sanitarno-higieniczny większości zakładów utrzymany jest na zadowalającym poziomie co może świadczyć o większej świadomości podmiotów prowadzących działalność na temat zagrożeń wynikających z nieprawidłowej dezynfekcji, sterylizacji czy dbania o higienę w ww. obiektach, choć zdarza się zastać zaniedbania wymagające działań represyjnych. Stan sanitarny grupach obiektów użyteczności publicznej jest stabilny i oceniany jako dobry.

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, w ramach pełnionego nadzoru sanitarnego warunków pracy zaplanował 240 kontrole środowiska pracy, z czego wykonanych zostało 40, było to spowodowane wprowadzeniem w marcu 2020 r. stanu epidemii COVID-19 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Priorytetem podejmowanych działań kontrolnych była nie tylko poprawa warunków pracy i ochrona zdrowia pracowników przed czynnikami szkodliwymi występującymi w środowisku pracy, lecz także kontrola procedur i środków ochrony pracowników przed wirusem SarS-CoV-2.

PPIS w Bochni do nadzorowanych zakładów wystosował pisma zawierające wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego ze wskazaniem min. konieczności zachowania dystansu społecznego, zasłaniania nosa i ust, częstego mycia rąk, nie dotykania rękami okolicy oczu i ust, dezynfekcji stosowanych w pracy narzędzi, częstego wietrzenia pomieszczeń.

Wykazane kontrole przeprowadzono wg zatwierdzonego planu sporządzonego w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego. Podstawowym celem kontroli sanitarnych było przede wszystkim egzekwowanie przestrzegania przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, produktów biobójczych, mieszanin chemicznych, substancji chemicznych, a dodatkowo procedur opracowanych przez zakład odnośnie zabezpieczenia pracowników i klientów zakładów przed COVID-19.

Poza działalnością kontrolną środowiska pracy, PPIS w Bochni jest organem, który z mocy ustawy prowadzi postępowania administracyjne w przedmiocie chorób zawodowych. Dochodzenia epidemiologiczne są wszczynane na podstawie otrzymanych z Małopolskiego Ośrodka Medycyny Pracy zgłoszeń podejrzenia o chorobę zawodową.

Do zakresu statutowych zadań Sekcji Higieny Pracy należy również nadzór i kontrola prekursorów narkotyków oraz tzw. środków zastępczych czyli nowych narkotyków.

1. ŚRODOWISKO PRACY

W 2020 r. wśród obiektów wytypowanych do kontroli najliczniejszą grupę stanowiły:

➤ Zakłady produkcyjno- usługowo-handlowe:

- wyroby z drewna i produkcja mebli: 6
- warsztaty mechaniczne 4
- wyroby metalowe: 5
- produkcja żywności: 3
- usługi budowlane 3
- punkty sprzedaży (mieszaniny chemiczne, produkty biobójcze) 11
- pozostałe 8

Warunki sanitarno-higieniczne pracy 40 kontrole w tym:	
obszar prowadzonych kontroli	Liczba kontroli
Produkty biobójcze, mieszaniny i substancje chemiczne wprowadzane do obrotu wprowadzanie do obrotu, stosowanie w działalności gospodarczej	10
Substancje i mieszaniny chemiczne	6
Czynniki biologiczne w środowisku pracy	4
Dopalacze/ nowe środki psychoaktywne	0

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono łącznie 40 kontroli (w tym: kontrole kompleksowe, kontrole tematyczne,).

Podczas kontroli sprawdzano czy pracodawcy przestrzegają przepisów w zakresie ochrony zdrowia pracowników czyli min.:

- czy zostały zidentyfikowane czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy,
- czy została opracowana ocena ryzyka zawodowego dla każdego stanowiska w zakładzie,
- czy z oceną ryzyka zawodowego zapoznano pracowników,
- czy wykonano badania/pomiary czynników szkodliwych dla których zostały określone normy higieniczne NDN i NDS,
- czy dla stosowanych substancji/mieszanin chemicznych niebezpiecznych pracodawca posiada karty charakterystyki i czy z treścią tych kart zapoznano pracowników,
- czy stosowane procesy technologiczne lub materiały nie/są rakotwórcze lub mutagenne,
- czy zapewniono pracownikom środki ochrony indywidualnej lub zbiorowej,
- czy pracownicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie o braku p/wskazań do pracy na zajmowanym stanowisku,
- czy zapewnia pracownikom pomieszczenia sanitarno-higieniczne wyposażone w sprzęt i środki czystości.

Kontrole w zakresie produktów biobójczych dotyczą głównie ich znakowania pod kątem zezwolenia na obrót wydanego przez Ministra Zdrowia, a także informacji umieszczanych na opakowaniu. Podczas kontroli informowano dystrybutorów oraz stosujących wskazane produkty o możliwości ustalenia czy będące na stanie lub oferowane im produkty posiadają aktualne zezwolenia. Weryfikacji takiej można dokonać w ogólnodostępnym elektronicznym Rejestrze Produktów Biobójczych.

Wyniki kontroli potwierdziły, że w większości przypadków pracodawcy przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych, zapewniają pracownikom indywidualne środki ochrony (ochronniki słuchu, okulary, rękawice, przyłbice

itp.), oraz zbiorowe środki ochrony (systemy wentylacyjne, izolacja stanowisk uciążliwych, urządzeń, a gdy pozwalają zasoby zatrudnienia - wprowadzana jest rotacja pracowników- co ma na celu ograniczenie czasu pozostawania w obszarze zagrożenia).

Pracownicy zakładów objęci są lekarskimi badaniami profilaktycznymi, na podstawie pisemnych umów o świadczenie badań profilaktycznych, zawartych przez przedsiębiorcę z lekarzem profilaktykiem lub zakładem opieki zdrowotnej.

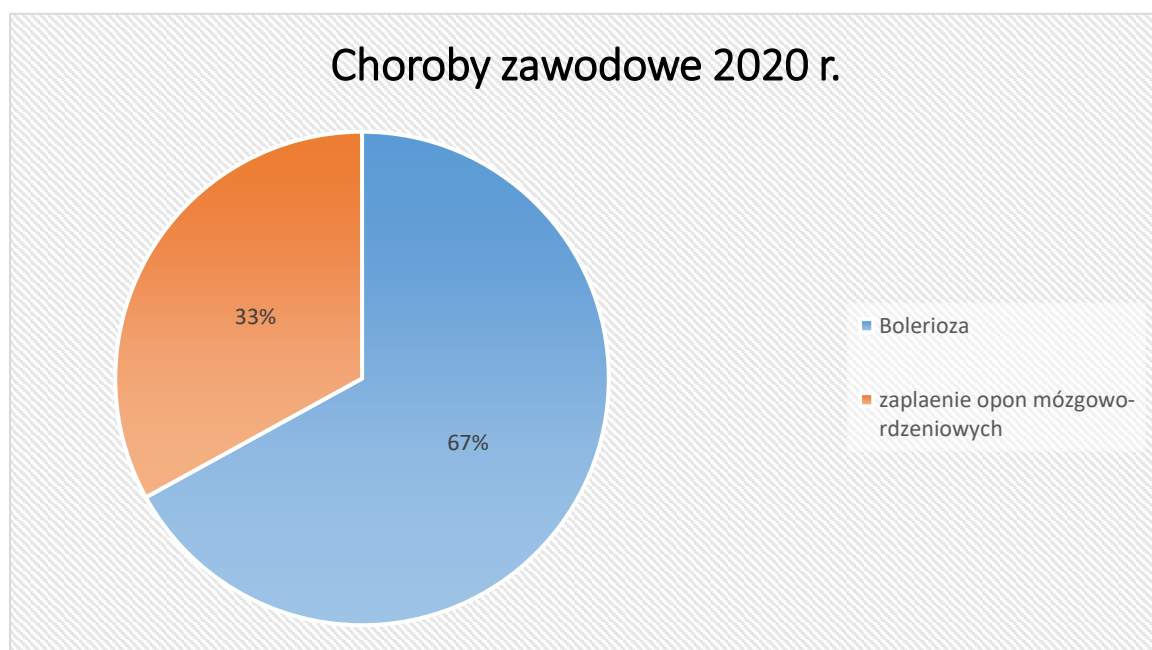
W związku ze stanem epidemii COVID-19 zakłady wprowadziły dodatkowe procedury i instrukcje postępowania mające ograniczyć zagrożenie zakażenia wirusem Sars-CoV-2. Wprowadzane ograniczenia oraz nakazy (stosowanie osłon twarzy, dezynfekcja rąk, zakaz wstępu do wyznaczonych stref, rotacja pracowników, ograniczenie ilości osób przebywających w pomieszczeniach socjalnych i produkcyjnych). W skontrolowanych w 2020 r zakładach nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm higienicznych czynników szkodliwych i uciążliwych, co nie oznacza że zostały one wyeliminowane całkowicie ze środowiska pracy.

2. CHOROBY ZAWODOWE

W roku sprawozdawczym 2020 przeprowadzono łącznie 13 postępowań w przedmiocie choroby zawodowej. Wydano łącznie 6 decyzji stwierdzających chorobę zawodową z czego:

- 3 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (2 x borelioza. 1 x wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych)
- 3 o stwierdzeniu choroby zawodowej – (2 x borelioza, 1 x zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych jako następstwo pokąsania przez kleszcze).

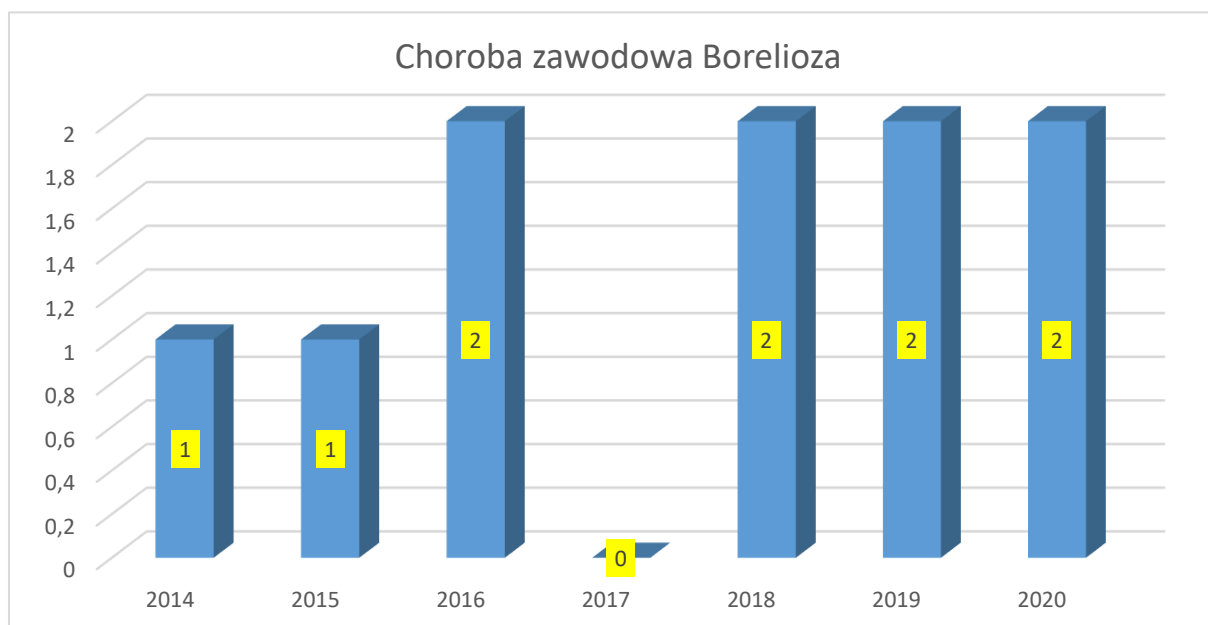
Rysunek 1. Wskaźnik procentowy chorób zawodowych w roku 2020

Choroby zawodowe zakaźne inwazyjne

Rok	WZW typu B	WZW typu C	WZW typu B i C	Gruźlica	Inne		
					borelioza	Brucelloza pozostałe	
2014	0	0	0	0	1	0	
2015	0	0	0	0	1	0	
2016	0	0	0	0	2	0	
2017	0	0	0	0	0	0	
2018	0	0	0	0	2	0	
2019	0	0	0	0	2	0	
2020	0	0	0	0	2	0	

Rysunek .Liczba stwierdzonych chorób zawodowych - Borelioza na przestrzeni lat 2014-2020

3. NOWE NARKOTYKI (TZW. DOPALACZE)

W roku 2020 do PPIS w Bochni nie wpłynęło żadne zgłoszenie odnośnie środków zastępczych, które powodowałyby wszczęcie postępowania administracyjnego.

4. WNIOSKI

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdza się, że stan sanitarny zakładów z roku na rok ulega poprawie, a większości obiektów można wystawić ocenę w skali dobry - bardzo dobry. Znaczny odsetek pracodawców prowadzi na bieżąco monitoring stężeń i natężeń czynników szkodliwych środowiska pracy, przeprowadzając regularne pomiary.

Stosowanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych (maszyny CNC, systemy wentylacyjne) w zakresie produkcji wyrobów metalowych, drewnianych czy tworzyw sztucznych sprawia, że rzadko dochodzi do przekroczeń normatywów higienicznych.

W roku 2020 podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono występowanie przekroczeń norm higienicznych w 5 zakładach. Ustalono, iż w warunkach przekroczenia norm higienicznych pracowały ogółem 223 osoby, 204 osoby w środowisku pracy o przekroczonym natężeniu hałasu, który nadal stanowi problem głównie w zakładach o profilu produkcji związanej z obróbką metalu lub drewna. Zakłady zapewniają pracownikom ochronniki słuchu, izolują stanowiska o przekroczonym natężeniu hałasu od pozostałych stanowisk na hali, stosują rotacje pracowników. Stanowiska na których dochodzi do przekroczenia dopuszczalnej normy higienicznej są znakowane i wyposażone w znaki nakazu stosowania ochron słuchu.

W przypadku stwierdzenia przekroczenia norm higienicznych czynników chemicznych czy pyłów wydawana jest decyzja nakazująca obniżenie stężenia do obowiązującej normy higienicznej – jak miało to miejsce w przypadku przekroczenia ditlenku azotu oraz manganu i jego związków na stanowisku ślusarz-spawacz, gdzie decyzja nakazowa została wykonana w całości, w związku z czym uzyskano poprawę warunków pracy dla 19 osób.

Badania i pomiary wykonywane są przez laboratoria upoważnione tzn. posiadające akredytację PCA w zakresie poboru próbek, wykonywania i opracowania sprawozdań.

Istotne znaczenie dla poprawy warunków pracy ma fakt, że nowo projektowane i budowane obiekty oraz poddawane kapitalnym remontom uwzględniają całościowo produkcję lub usługi, stąd projektowane jest dla nich odpowiednie zaplecze socjalno-sanitarne, system wentylacji i ogrzewania. Modyfikacji ulegają również środki ochrony indywidualnej.

Wśród stwierdzonych chorób zawodowych już od kilku lat przoduje borelioza, która jako choroba zawodowa rozpoznawana była u rolników prowadzących indywidualne gospodarstwa rolnicze, warunkiem rozpoznania choroby zawodowej zgodnie z wytycznymi Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych - jest wystąpienie jednej z kilku postaci klinicznej boreliozy.

Poza nadzorem sanitarnym prowadzonym nad zakładami pracy, tut. Inspektor Sanitarny pełni nadzór nad produktami biobójczymi oraz substancjami chemicznymi wprowadzanymi do obrotu. W roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie produktów biobójczych. Prowadzone były kontrole w przedmiocie wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych, na które nie jest wymagane zezwolenie Ministra Zdrowia, jednak substancja wykorzystana do ich produkcji musi być ujęta w wykazie substancji dopuszczanych do ich stosowania.

Pracownik pionu higieny dzieci i młodzieży w 2020 r. przeprowadził kontrole sanitarne w **25 placówkach** nauczania i wychowania oraz ich obiektach, realizując kontrole planowane kompleksowe. Skontrolowano 8 (tj. 18%) przedszkoli, 15 (tj. 17 %) obiektów szkół i zespołów szkół, oraz 2 (tj. 8%) placówek wychowania pozaszkolnego. Ponadto prowadzono kontrole sezonowe (kontrole turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży zima/lato) w liczbie 12 (29% turnusów zarejestrowanych w bazie MEN), a także 3 kontrole doraźne (tematyczne, interwencyjne). Łącznie w 2020 roku przeprowadzono **40 kontroli** sanitarnych.

Dodatkowo **przeprowadzono** 76 kontroli w placówkach oświatowych wspólnie z funkcjonariuszami Policji w ramach akcji wspomagających działania komórki EP – działanie szkół w czasie pandemii COVID-19, stosowanie się do wytycznych MEN, MZ i GIS.

1. STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

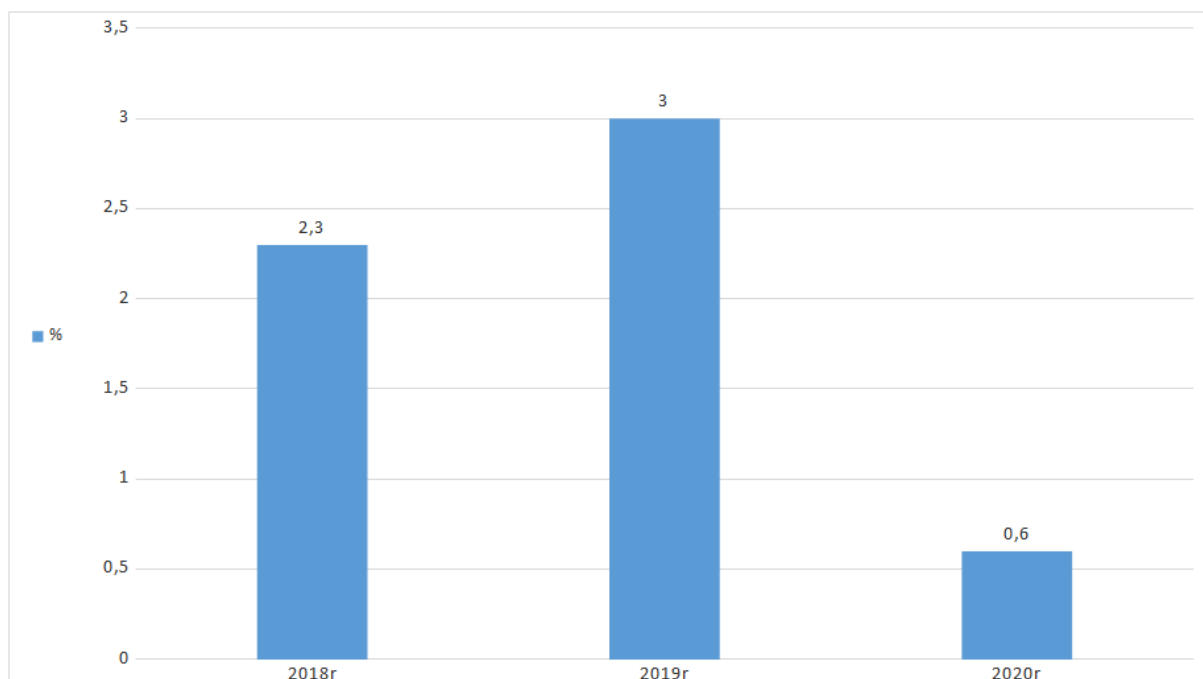
W 2020 roku na **25 skontrolowanych** placówek nauczania i wychowania uznano za niespełniającą wymagań sanitarnohigienicznych i technicznych **1 placówkę**. Oceniono, iż w złym stanie technicznym nie było żadnej placówki. Placówek w złym stanie zarówno higieniczno-sanitarnym, jak i technicznym była 1 (0,6% wszystkich placówek będących pod nadzorem) – 1 zespół szkół. Było to wynikiem awarii. Dyrektor szkoły poinformował, że nieprawidłowości zostały usunięte w okresie, gdy uczniowie nie uczęszczali do szkoły. Uchybienia zostały usunięte w trakcie roku sprawozdawczego, stan higieniczno-sanitarny i techniczny pomieszczeń szybko uległ poprawie.

Można stwierdzić, iż stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek ulega sukcesywnej poprawie, m.in. w związku z realizacją decyzji wydanych w latach ubiegłych oraz pozyskaniem przez samorządy lokalne funduszy z programów krajowych i unijnych.

Na skutek wykonania nałożonych obowiązków wynikających z kontroli i decyzji administracyjnych wydanych w roku sprawozdawczym oraz w latach ubiegłych - w 2020 r. stan sanitarno-higieniczny i techniczny uległ poprawie w 1 obiekcie, natomiast w 2019 r. miało to miejsce w 7 obiektach.

W porównaniu do roku ubiegłego liczba wyegzekwowanych decyzji spadła podobnie jak i odsetek obiektów z nieprawidłowościami w zakresie stanu technicznego i higieniczno-sanitarnego, który wyniósł 3,0 % w 2019 r., natomiast w 2020 r. – 0,6 %. Zaistniała placówka, która usunęła uchybienia już trakcie trwania 2020 r., w związku z czym jej stan higieniczno-sanitarny stosunkowo szybko uległ poprawie. Obserwuje się iż samorzady lokalne chętnie inwestują w infrastrukturę placówek oświatowych, a także powstają nowe placówki w obiektach inwestorów prywatnych. Należy podkreślić, że w miarę pozyskiwanych funduszy w wielu placówkach oświatowo-wychowawczych prowadzone były prace remontowe, modernizacyjne mające na celu poprawę stanu sanitarno-higienicznego, technicznego oraz funkcjonalności tych placówek. Pomimo pandemii koronawirusa stan sanitarno – techniczny placówek oświatowo – wychowawczych ulegał systematycznej poprawie, co było wynikiem przeprowadzanych prac polegających na rozbudowach, remontach i modernizacjach. Miało to wpływ na zapewnienie uczniom jeszcze lepszych i bardziej higienicznych warunków pobytu, nauczania i wychowania w tych placówkach. Na polepszenie stanu placówek pod względem higieniczno-sanitarnym jak i bezpieczeństwa miały też widoczny wpływ działania i przygotowania prowadzone w placówkach przed rozpoczęciem roku szkolnego. Sukcesywnie zwiększa się również infrastruktura dydaktyczna, a także sportowa zwłaszcza w postaci obiektów nowoczesnych sali gimnastycznych na potrzeby już istniejących placówek. Odnotowano wzrost liczby placówek zajmujących się opieką nad dziećmi do lat 3, które dysponują nowoczesną bazą dydaktyczną, dzięki m.in. dotacjom pozyskiwanym z programów unijnych i krajowych. Zauważa się ponadto, że dyrektorzy placówek oświatowo – wychowawczych wykazują duże zainteresowanie znaczeniem wpływu warunków sanitarno - higienicznych na zdrowie i rozwój psychiczny dzieci i młodzieży, zapewniając uczniom bezpieczne i higieniczne warunki nauczania i wychowania, zwłaszcza w roku 2020, czyli czasie zdominowanym przez pandemię koronawirusa. Dokonuje się również inwestycji w celu zwiększania bezpieczeństwa na terenie placówek m.in. tworzenie kompleksów rekreacyjno-sportowych z bezpieczną nawierzchnią, wyposażanych w certyfikowane urządzenia i sprzęt, remonty i modernizowanie stołówek i kuchni, co ma pozytywny wpływ na bezpieczeństwo prowadzonego żywienia. Tylko zły stan techniczny w 2020 r. nie dotyczył żadnej z placówek. W porównaniu z poprzednim rokiem sytuacja ta nie uległa zmianie. W 2018 r. odnotowano 1 placówkę, nie ze względu na zły stan techniczny budynku, a z uwagi na fakt iż przy obiekcie 1 przedszkola nawierzchnia placu zabaw i przejścia do niego wymagały poprawy technicznej. Odnotowano zmniejszenie odsetka placówek w złym stanie higieniczno-sanitarnym oraz technicznym, który wykazano w 0,6 % skontrolowanych placówek. Dla porównania w 2019 r. wynosił on 3 %, a w 2018 r. – 2,3%.

Wykres. Odsetek placówek oświatowo-wychowawczych, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego i higieniczno - sanitarnego w powiecie bocheńskim w latach 2018-2020

2. OCENA WARUNKÓW DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2020 r. oceniono, iż spośród skontrolowanych placówek właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej zapewniło **25** obiektów **placówek** nauczania i wychowania. Wśród placówek oświatowych w 1 stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń sanitarnych. Było to wynikiem awarii. Jednakże Dyrektor szkoły poinformował, że nieprawidłowości zostały usunięte w okresie, gdy uczniowie nie uczęszczali do szkoły. Uchybienia zostały usunięte w trakcie roku sprawozdawczego, stan higieniczno-sanitarny i techniczny pomieszczeń szybko uległ poprawie. Nie stwierdzono placówek z brakiem zapewnienia bieżącej ciepłej i zimnej wody, czy środków do higieny osobistej oraz zaniedbaniem czystości i porządku. W 2019 r. oceniono, iż spośród skontrolowanych placówek właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej zapewniło **137 placówek** nauczania i wychowania. Wśród placówek oświatowych nie stwierdzono takich z niewłaściwym stanem sanitarno-technicznym pomieszczeń sanitarnych, brakiem zapewnienia bieżącej ciepłej i zimnej wody, czy środków do higieny osobistej oraz zaniedbaniem czystości i porządku.

W 2020 roku nie stwierdzono w placówkach niezachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych. W bieżącym roku podobnie jak w roku ubiegłym nie odnotowano braku środków do utrzymania higieny osobistej w żadnej z placówek. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż placówki oświatowo-wychowawcze zapewniły właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

Tabela Ocena warunków do utrzymania higieny w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu bocheńskiego w latach 2018-2020

Placówki	2018				2019				2020			
	Skontrolowane	Brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce	Brak środków do utrzymania higieny	zły stan techniczny sanitariatów	Skontrolowane	Brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce	Brak środków do utrzymania higieny	zły stan techniczny sanitariatów	Skontrolowane	Brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce	Brak środków do utrzymania higieny	zły stan techniczny sanitariatów
Przedszkola	44	0	0	0	44	0	0	0	8	0	0	0
Szkoły	77	0	0	1	77	0	0	0	15	0	0	0
Pozostałe	16	1	0	0	16	0	0	0	2	0	0	0
Razem	137	1	0	1	137	0	0	0	25	0	0	0

W związku z tym szczególnie podczas kontroli kompleksowych prowadzonych w 2020 roku w placówkach pobytu dzieci i młodzieży zwracano szczególną uwagę na dostęp dzieci i młodzieży do ciepłej, bieżącej wody, wyposażenie sanitariatów w środki higieny osobistej oraz ich utrzymanie w stanie pełnej sprawności technicznej i czystości. Dzięki czemu motywowano szkoły i inne placówki dla dzieci i młodzieży do tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu. Instruowano w aspekcie promowania zasad prawidłowej higieny rąk i upowszechniania dobrej praktyki o przeprowadzeniu wśród dzieci działań informacyjno-edukacyjnych w kontekście koronawirusa, w tym przypominaniu instruktażu mycia rąk. Przekazywano materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące prawidłowej higieny rąk: Jak skutecznie myć ręce? W ramach działań profilaktycznych wskazywano, aby zwracać szczególną uwagę na bezpieczeństwo zdrowotne dzieci z czym związany jest m.in. stały dostęp do środków do higienicznego mycia i suszenia rąk (mydła w płynie, suszarek do rąk, jednorazowych ręczników papierowych) oraz ciepłej, bieżącej wody w sanitariatach, zwracanie szczególnej uwagi na odpowiednie warunki w pomieszczeniach dla dzieci, częste mycie rąk, prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, wzmożenie nadzoru nad ciągłym utrzymywaniem wyżej wskazanych właściwych warunków w pomieszczeniach higienicznosanitarnych, które umożliwią dzieciom prawidłową higienę rąk oraz nad higieną osobistą wychowanków. Przekazywano, że na stronie internetowej PSSE w Bochni zamieszczona jest do wykorzystania informacja GIS dla dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek oświatowych w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem a także wytyczne i inne materiały w postaci filmów, plakatów, ulotek, rekomendacji do wykorzystania. Materiały do placówek przekazano również drogą elektroniczną. Przeprowadzono 7 kontroli bieżącego stanu sanitarno-higienicznego, a także w związku z działaniami profilaktyczno-edukacyjnymi dot. warunków umożliwiających dzieciom prawidłową higienę rąk. Ponadto 2 kontrole tematyczne w związku

z działaniami profilaktyczno-edukacyjnymi dot. warunków umożliwiających dzieciom prawidłową higienę rąk.

Dodatkowo przeprowadzono 76 kontroli w placówkach oświatowych wspólnie z funkcjonariuszami Policji w ramach akcji wspomagających działania komórki EP – działania szkół w czasie pandemii COVID-19, stosowanie się do wytycznych MEN, MZ i GIS.

3. OCENA DOSTOSOWANIA MEBLI SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH DO ZASAD ERGONOMII

W ramach bieżącego nadzoru kontrolowano w placówkach oświatowo-wychowawczych stanowiska pracy ucznia pod kątem dostosowania mebli do wzrostu uczniów. W 2020 r. przeprowadzono ocenę dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków i uczniów w 2 przedszkolach i 1 szkole podstawowej.

Oceniono 171 stanowisk w tym w 2 przedszkolach oceniono 147, a w 1 szkole podstawowej oceniono 24 stanowiska. W żadnej z ocenianych placówek nie stwierdzono nieprawidłowości, podobnie jak to miało miejsce w ubiegłym roku.

Tabela Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

PLACÓWKI/ODDZIAŁY/STANOWISKA	2018	2019	2020
Liczba ocenionych oddziałów/liczba placówek	26/15	31/12	9/3
Liczba oddziałów z nieprawidłowościami/liczba placówek	0/0	0/0	0/0
Liczba stanowisk ocenionych/liczba stanowisk nieprawidłowych	492/0	683/0	171/0

Wyposażenie placówek w meble dostosowane do zasad ergonomii, a także posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty ulega poprawie. Placówki inwestują w wyposażenie w miarę posiadanych środków finansowych. Kontrola w niniejszym zakresie wykazała, że spośród skontrolowanych placówek żadna nie posiadała do 25% certyfikowanych mebli, 1 placówka dysponowała nie więcej niż 50% certyfikowanego wyposażenia, 4 placówki posiadały ponad 50% mebli z certyfikatami. 16 placówek korzystało wyłącznie z certyfikowanych mebli. Obowiązek ten nie dotyczy mebli i innych elementów wyposażenia nabytych przed 1997 r.

4. MOŻLIWOŚĆ POZOSTAWIENIA PODRĘCZNIKÓW I PRZYBORÓW SZKOLNYCH PRZEZ UCZNIÓW W SZKOŁACH

Pracownik pionu higieny dzieci i młodzieży, podczas kontroli sanitarnych w szkołach różnego szczebla nauczania, sprawdzał, w jaki sposób szkoły realizują zapis §4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Tabela. Możliwość pozostawienia (miejsce na pozostawienie) w pomieszczeniach szkoły części podręczników i przyborów szkolnych

W pomieszczeniach szkoły zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia (miejsce na pozostawienie) części podręczników i przyborów szkolnych	2018		2019		2020	
	Liczba szkół skontrolowanych	Liczba szkół, które zapewniły warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN §4a	Liczba szkół skontrolowanych	Liczba szkół, które zapewniły warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN §4a	Liczba szkół skontrolowanych	Liczba szkół, które zapewniły warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN §4a
Szkoły podstawowe	61	61	61	61	13	13
Gimnazja	1	1	0	0	0	0
Szkoły ponadgimnazjalne	3	3	3	3	0	0
Razem	65	65	64	64	13	13

Zgodnie z nim Dyrektor zapewnia uczniom w szkole lub placówce miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Określono więc obowiązek dyrektora szkoły lub placówki w zakresie zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Bowiern problem przeciążonych tornistrów i plecaków uczniów pozostaje aktualną kwestią, która może mieć negatywne skutki zdrowotne w przyszłości. We wcześniej obowiązywał zapis przepisu, zgodnie z którym w pomieszczeniach szkoły lub placówki powinna zostać zapewniona uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. W 2020 r. we wszystkich szkołach skontrolowanych pod kątem realizacji w/w zapisu rozporządzenia MEN tj. w 13 funkcjonujących samodzielnie i w zespołach była zapewniona uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, jak również miejsce na ich pozostawienie. Dyrektorzy zapewniają uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych w szafkach, wydzielonych półkach w klasach, w indywidualnych szafkach zlokalizowanych w szatniach, a także w miarę możliwości w korytarzach (gdy nie wpływa to na bezpieczeństwo ewakuacji placówki). Ponadto kierujący placówkami szkolnymi informują, że w pewnych sytuacjach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki, ponieważ program nauczania wymaga zabrania podręcznika i wykonania zadania lub

nauki na kolejny dzień. Z rozwiązaniem w tym zakresie zaczyna przychodzić korzystanie z e-podręczników. Najczęściej z możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych korzystają uczniowie klas I–III szkoły podstawowej (edukacja wczesnoszkolna dysponuje salami przyporządkowanymi do danej klasy uczniów i wyposażonymi w indywidualne półki lub szafki dla każdego ucznia). W klasach starszych stosuje się zasadę przynoszenia do placówki jednego podręcznika na ławkę. Dzięki wyposażeniu sal zajęć w tablice interaktywne, sprzęt komputerowy coraz częściej wykorzystywane są e-podręczniki. W związku z regulacjami prawnymi oraz mając na uwadze obciążenie uczniów ciężarem tornistrów Dyrektorzy szkół sukcesywnie doposażają placówki, którymi kierują w indywidualne szafki dla uczniów, aby szukać rozwiązania problemu przeciążonych tornistrów i plecaków. Borykają się natomiast niejednokrotnie z sytuacją braku miejsca na ich usytuowanie.

5. HIGIENA PROCESÓW NAUCZANIA (ROZKŁADY ZAJĘĆ)

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, §4 określa, iż plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Zgodnie z wytycznymi oceniano, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina oraz czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny. W ramach bieżącego nadzoru oceniono realizację zaleceń rozporządzenia w 144 oddziałach w 13 szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie i w zespołach szkół. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tabela. Higiena procesu nauczania

ODDZIAŁY / PLACÓWKI	2018	2019	2020
Liczba ocenionych oddziałów/liczba placówek	607/61	600/61	144/13
Liczba oddziałów z nieprawidłowościami/ liczba placówek	0/0	0/0	0/0

6. WARUNKI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2020 r. w bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej (MEN) w powiecie bocheńskim zarejestrowano **41** turnusów wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży (wypoczynek zimowy - **13**, wypoczynek letni - **28**). Pracownik pionu higieny dzieci i młodzieży przeprowadził 13 kontroli, skontrolowano 12 turnusów (wypoczynek zimowy - 8 kontroli, wypocznerek letni - 4 kontroli). Podczas wypoczynku letniego miała miejsce 1 kontrola interwencyjna. Z wypoczynku zorganizowanego w powiecie bocheńskim skorzystało **529**

dzieci i młodzieży, w tym z wypoczynku zimowego - 343, natomiast z wypoczynku letniego - 186.

W trakcie wypoczynku zorganizowano 4 turnusy w obiektach świadczących usługi hotelarskie, 0 turnusów w obiektach używanych okazjonalnie do wypoczynku - sezonowych oraz 8 turnusów w placówkach w miejscu zamieszkania (szkoły pływania, tańca, językowe, centra kultury, Kopalnia Soli, szkoła podstawowa itp.). Nie odnotowano organizacji obozów pod namiotami. Na skontrolowanych turnusach organizatorzy zapewniali bezpieczny i higieniczny pobyt uczestnikom wypoczynku. Bieżące kontrole wypoczynku nie ujawniły na turnusach braku właściwych warunków sanitarno - higienicznych. Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Na turnusach letnich instruowano o zwracaniu szczególnej uwagi na bezpieczeństwo zdrowotne i higienę uczestników, częste mycie rąk, stosowanie się do wytycznych MEN, GIS i MZ, prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych zwłaszcza w kontekście koronawirusa. Dystrybuowano instrukcje dot. prawidłowego mycia rąk.

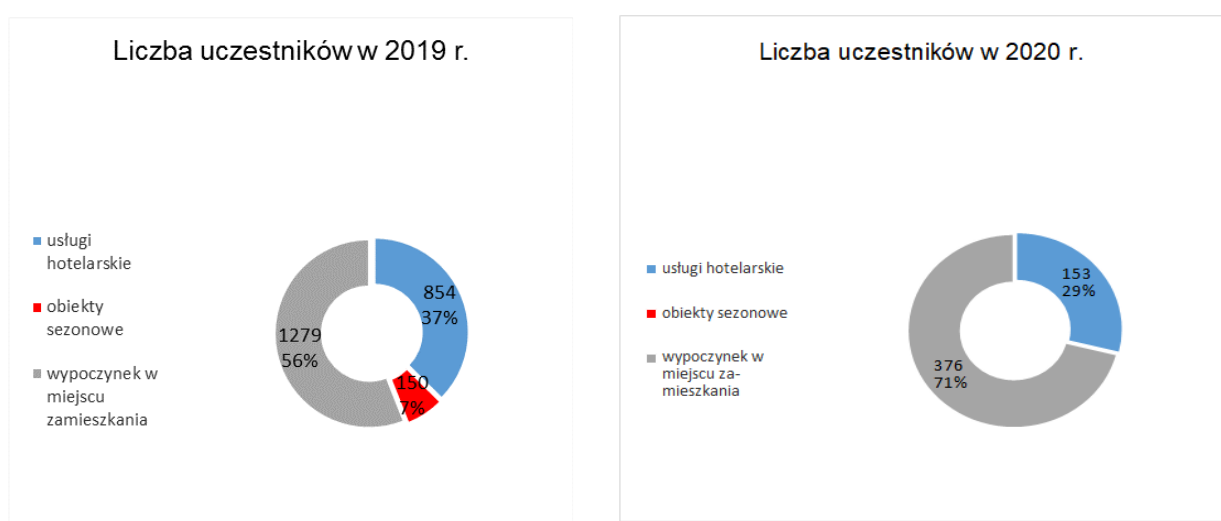
Tabela Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie powiatu bocheńskiego w latach 2018-2020

	Liczba turnusów w bazie MEN	Liczba kontroli pionu HDiM	Liczba uczestników
2018	49	42	1489
2019	72	57	2283
2020	41	13	529

Zarówno liczba uczestników wypoczynku, jak i liczba zorganizowanych turnusów w powiecie bocheńskim znacząco zmalała w odniesieniu do roku ubiegłego. Zanotowano spadek liczby turnusów zorganizowanych w miejscu zamieszkania z 28 w 2019 r. do 8 w 2020 r., a co za tym idzie spadek liczby dzieci, które skorzystały z tego rodzaju wypoczynku z 1279 uczestników w 2019r. do 376 - w 2020r. Spadła też liczba uczestników wypoczywających w obiektach całorocznych usług hotelarskich – z 854 uczestników w 2019r. do 153 w 2020 r., a także w obiektach sezonowych – z 150 uczestników w 2019r. do 0 w 2020 r. Ogółem w roku

2019 na terenie powiatu bocheńskiego wypoczywało 2283 dzieci i młodzieży na 56 turnusach letniego i zimowego wypoczynku, natomiast w 2020 roku było 529 uczestników wypoczynku zorganizowanego na 12 turnusach. Dla porównania w roku 2018 liczba uczestników wypoczynku wynosiła 1489 na 42 turnusach. W roku 2020 skontrolowano 29% wszystkich zgłoszonych turnusów, w 2019 skontrolowano 78% turnusów, a w roku 2018 skontrolowano 86 % turnusów. W trakcie wypoczynku dzieci i młodzieży najwięcej uczestników wypoczywało w miejscu zamieszkania tj. 376, natomiast w obiektach całorocznych usług hotelarskich tj. 153 dzieci i młodzieży. Nie odnotowano uczestników w obiektach sezonowych. Na 6 turnusach (75% z 8 skontrolowanych) organizowanych w miejscu zamieszkania, dzieciom i młodzieży zapewniono dożywianie.

Wykres Porównanie liczby uczestników korzystających z wypoczynku w powiecie bocheńskim w 2019 i 2020 r., z podziałem na rodzaj obiektów.

7. ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE

Pod bieżącym nadzorem w roku 2020 znajdowało się 8 żłobków i 3 kluby dziecięce. Wszystkie żłobki utworzono po wejściu w życie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 409).

W 2020 r. powstały 3 nowe placówki prowadzące opiekę nad dziećmi do lat 3 (żłobki), które uzyskały pozytywną decyzję, w której określono maksymalną liczbę miejsc w żłobku (w tym 2 placówki powstały po podziale lokalu już istniejącego, gdzie 2 podmioty gospodarcze prowadzić będą działalność żłobkową). Natomiast w jednym żłobku podmiot gospodarczy prowadzący placówkę zakończył działalność, a inny podmiot po uzyskaniu pozytywnej decyzji rozpoczął tą samą działalność, w tej samej lokalizacji pod inną nazwą. Powstały również 2 kluby dziecięce, które uzyskały pozytywne opinie i decyzje zatwierdzające dla punktów wydawania posiłków.

8. WNIOSKI

W 2020 r. realizując ustawowe obowiązki w ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego Państwowa Inspekcja Sanitarna w Bochni kontrolowała przestrzeganie przepisów

określających wymagania higieniczne i zdrowotne, higieny pomieszczeń oraz wymaga w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w ośrodkach wypoczynku, a także higieny procesów nauczania. W związku z przytoczonymi powyżej działaniami kontrolnymi oraz kontynuacją postępowań administracyjnych w 2020 r. wydano 1 decyzję administracyjną w związku z wnioskiem o zmianę terminu decyzji. Nie nakładano grzywien w drodze mandatu karnego. Działania w obszarze higieny dzieci i młodzieży skupiały się na egzekwowaniu bezpiecznych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków opieki, wychowania, nauki oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, jak również w pierwszej kolejności na edukowaniu w tym zakresie nadzorowanych podmiotów. W 2020 r. zostały one zdominowane rozwojem epidemii COVID-19. Z uwagi na liczne działania podejmowane w związku z w/w sytuacją (wspomagające działania komórki EP). Ponadto placówki nauczania i wychowania działały w reżimie sanitarnym oraz przechodziły okresowo w tryb pracy zdalnej lub były zamknięte. Łącznie w 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni wydał 73 opinie pozytywne czasowego zawieszenia zajęć w szkole lub placówce w zakresie zmiany trybu nauczania ze stacjonarnego na zdalny dla poszczególnych grup, klas lub całych placówek. Skutkowało to wprowadzeniem nauczania hybrydowego lub zdalnego. Nie wydano opinii negatywnych. Każda wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego pozytywna opinia wobec inicjatywy zawieszenia zajęć w szkole lub placówce uwzględniała kwestie skali zagrożenia epidemiologicznego dla danej społeczności szkolnej. W 2020 r. placówki oświatowo-wychowawcze prawie od samego początku działały w ścisłym reżimie sanitarnym, co podyktowane było rozwojem pandemii COVID-19. Należy zauważyć, że dyrektorzy mając na uwadze bezpieczeństwo uczniów i wychowanków stosowali się do wytycznych MEN, GIS i MZ, tworzyli indywidualne regulaminy i procedury na terenie zarządzanych placówek, dbali o wyposażenie pomieszczeń sanitarnych w środki do higienicznego mycia i suszenia rąk, regularne mycie i dezynfekcję powierzchni, wyposażenia. Przeprowadzali także dezynfekcję pomieszczeń i sprzętu w związku z potwierdzonym przypadkiem zachorowania. Na terenie placówek instruowano uczniów w aspekcie prawidłowego sposobu mycia rąk. Pomimo pandemii stan sanitarno – techniczny placówek oświatowo – wychowawczych ulegał systematycznej poprawie, co było wynikiem przeprowadzanych prac polegających na rozbudowach, remontach i modernizacjach. Miało to wpływ na zapewnienie uczniom jeszcze lepszych i bardziej higienicznych warunków pobytu, nauczania i wychowania w tych placówkach. Na polepszenie stanu placówek pod względem higieniczno-sanitarnym jak i bezpieczeństwa miały też widoczny wpływ działania i przygotowania prowadzone w placówkach przed rozpoczęciem roku szkolnego. Sukcesywnie zwiększa się również infrastruktura dydaktyczna, a także sportowa zwłaszcza w postaci obiektów nowoczesnych sali gimnastycznych na potrzeby już istniejących placówek. Zauważa się ponadto, że dyrektorzy placówek oświatowo – wychowawczych wykazują duże zainteresowanie znaczeniem wpływu warunków sanitarno - higienicznych na zdrowie i rozwój psychiczny dzieci i młodzieży, zapewniając uczniom bezpieczne i higieniczne warunki nauczania i wychowania, zwłaszcza w roku 2020, czyli czasie zdominowanym przez pandemię koronawirusa. Dokonuje się również inwestycji w celu zwiększania bezpieczeństwa na terenie placówek m.in. tworzenie kompleksów rekreacyjno-sportowych z bezpieczną nawierzchnią, wyposażonych w certyfikowane urządzenia i sprzęt, remonty i modernizowanie stołówek

i kuchni, co ma pozytywny wpływ na bezpieczeństwo prowadzonego żywienia. Pomimo tego, iż od marca 2020 r. nie realizowano kontroli kompleksowych w placówkach nauczania i wychowania z powodu wspomagania licznych działań działu Epidemiologii związanych z zwalczaniem pandemii COVID-19, na podstawie kontroli prowadzonych w w/w placówkach przy współpracy z funkcjonariuszami Policji można stwierdzić, że placówki na bieżąco wdrażały wytyczne opracowywane przez MEN, GIS i MZ, dbały o czystość, porządek, przestrzeganie regulaminów, procedur mają na uwadze bezpieczeństwo dzieci i pracowników.

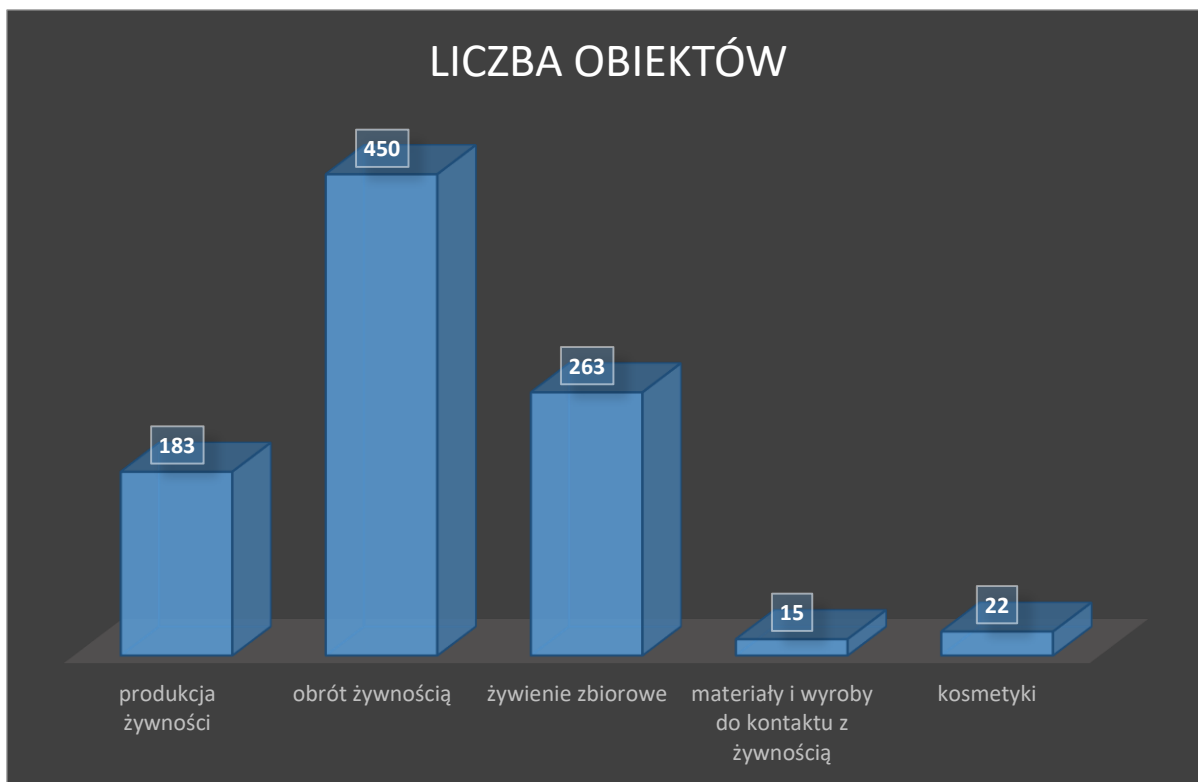
1. OGÓLNA OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU ORAZ KOSMETYKÓW.

Głównym celem działania sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku jest zapewnienie odpowiedniego bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu. Zadanie to realizowane jest poprzez prowadzenie urzędowych kontroli żywności w zakresie spełnienia obowiązujących wymagań sanitarno –zdrowotnych oraz pobieranie próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Nadzór prowadzony jest w oparciu o obowiązujące podstawy prawne, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz analizę zagrożeń w powiecie. Prowadzone działania dotyczą:

- oceny warunków sanitarno –higienicznych i technicznych produkcji i dystrybucji sprzedaży, transportu środków spożywczych, kosmetyków oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- oceny jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością krajowych oraz importowanych poprzez ocenę wizualną i/lub laboratoryjną, próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu;
- ocena sposobu żywienia;
- monitorowanie wycofanej z obrotu żywności, kosmetyków i przedmiotów użytku w ramach systemu wczesnego ostrzegania o pojawiających się produktach niebezpiecznych na rynku (system RASFF i RAPEX);
- nadzór nad produktami kosmetycznymi, w tym ocena ich znakowania;
- realizacja zamierzeń wynikających z aktualnej sytuacji

W roku 2020 r. objęto nadzorem **934** obiektów, w tym:

- **183** obiektów produkcji żywności – w grupie tej znajduje się 107 podmiotów prowadzących produkcję pierwotnej
- **450** obiektów obrotu żywnością,
- **263** zakładów żywienia zbiorowego,
- **1** wytwórnia materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością,
- **15** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- **4** wytwórnie kosmetyków,
- **18** miejsc obrotu kosmetykami,

W 2020 r. zgodnie z opracowanym rocznym harmonogramem kontroli oraz w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego, skontrolowano 165 obiektów tj. 17,7 % w których łącznie przeprowadzono **227** kontroli, w tym 146 kontroli doraźnych. Ogółem zatwierdzono 49 zakładów podległych nadzorowi PPIS w Bochni z czego 30 zakładów to obiekty nowo otwarte zaś zatwierdzenie pozostałych wynikało z poszerzenia zakresu dotychczasowej działalności.

W kwietniu 2020r Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Krakowie przekazał dokumentację obiektów dotychczas nadzorowanych w związku ze zmianą podległości. Obiektami tymi są:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Bochnia ul.Stasiaka 1 a
- Bursa Szkolna Bochnia ul.Kazimierza Wielkiego 67
- Dom Pomocy Społecznej Bochnia ul.Karolina 14G
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Bochnia ul.Krakowska 31
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe Rozdziele 194, 32-731 Żegocina
- Dzienny Dom „Senior -Wigor” Bochnia ul.Karoliny 14 d

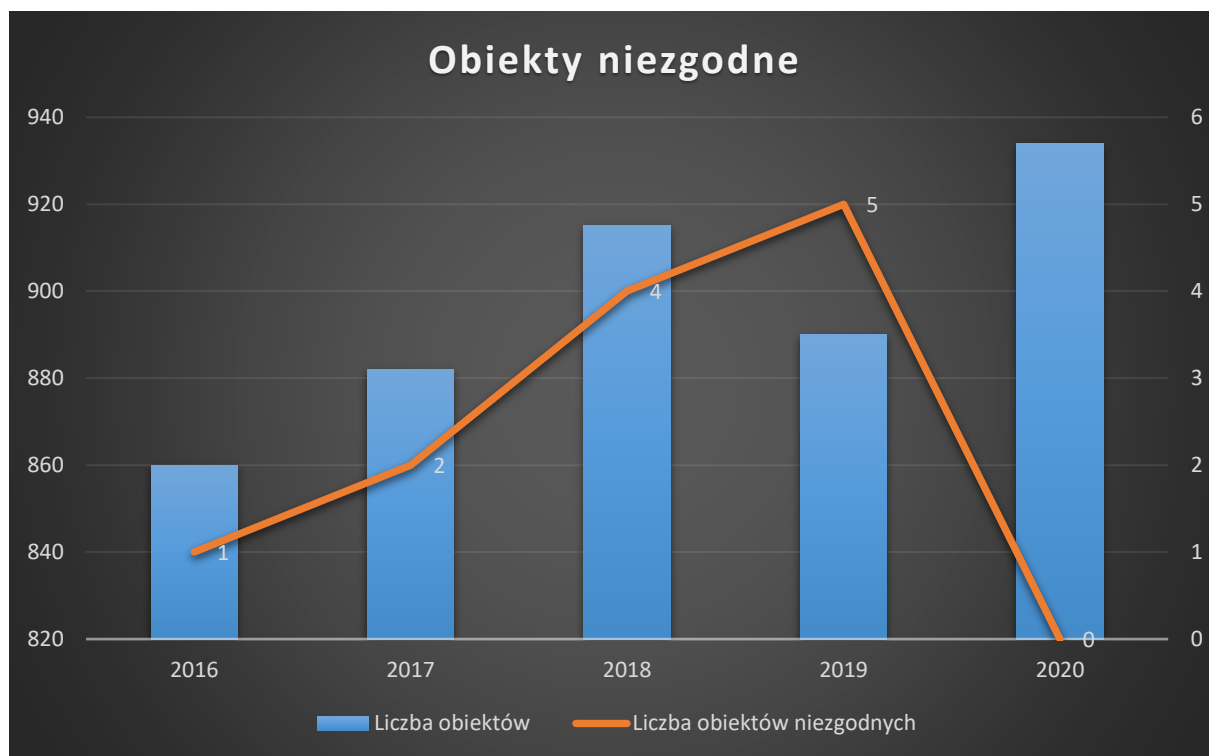
W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną, mając na uwadze zapewnienie bezpieczeństwa szczególnie dla grupy osób najbardziej narażonych jakimi byli seniorzy , podjęto dodatkowe działania kontrolne połączone z działaniami edukacyjnymi mającymi na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się epidemii Covid 19 w obiektach: Dom Pomocy Społecznej Bochnia ul.Karolina 14G, Dzienny Dom „Senior -Wigor” Bochnia ul.Karoliny 14 d, Placówka całodobowej Opieki Dom Opieki „Jestem ,, Grobla 229. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Wydano **155** decyzji merytorycznych, w tym 1 decyzję administracyjnych dotyczących poprawy stanu sanitarno- higienicznego w obiekcie .

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w zakresie bieżącego stanu sanitarno –higienicznego w skontrolowanych zakładach było:

- niewłaściwy stan sanitarno –higieniczny w zakładzie –brudne powierzchnie i urządzenia,
- przechowywanie środków spożywczych w nieodpowiedniej temperaturze, w tym środków spożywczych wymagającej zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego,
- wprowadzanie do obrotu żywności po upływie daty minimalnej trwałości bądź terminu przydatności do spożycia,
- nieprzestrzeganie procedur w zakresie systemu GMP/GHP i HACCP.

W następstwie stwierdzenia rażących zaniedbań sanitarnych na właścicieli obiektów nałożono ogółem 10 mandatów karnych na kwotę 2600 zł. W roku 2020 dokonano oceny stanu sanitarnego w 81 obiektach. W tej grupie nie było obiektów które zostały by zakwalifikowane jako niezgodne z wymaganiami sanitarnymi.

W 2020 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bochni wpłynęło 9 interwencji klientów dotyczące m.in.: niewłaściwych warunków , obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego. Zarzuty składane w interwencjach najczęściej dotyczyły: niezachowania higieny przy sprzedaży żywności, niewłaściwej czystości koszy dla klientów, niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów żywnościowych, wprowadzania do obrotu żywności przeterminowanej oraz niewłaściwych warunków przechowywania żywności wymagającej zachowania łańcucha chłodniczego.

Każda złożona interwencja została rozpatrzona w wyznaczonym terminie. We wskazanych obiektach przeprowadzono czynności kontrolne połączone z instruktażem. Zarzuty składane w interwencjach nie potwierdziły się. W 2 przypadkach zgłoszenia interwencyjne przekazano do innych organów zgodnie z kompetencjami.

Ponadto przeprowadzono czynności kontrolne w placówce oświatowo - wychowawczej zajmującej się opieką nad dziećmi do lat 6 w której zachodziło podejrzenia zatrucia pokarmowego, w trakcie których pobrano do badań laboratoryjnych próbki sanitarne z kuchni zakładu. Równocześnie przeprowadzono dodatkowe działania kontrolne w placówce, która świadczy usługi cateringowe w zakresie żywienia tej grupy dzieci. Podczas czynności kontrolnych pobrano do badania laboratoryjnego próbki żywności oraz wymazy sanitarne z kuchni, które nie zostały zakwestionowane. Jednocześnie przeprowadzona kontrola w obiekcie wykazała uchybienia sanitarno-higieniczne za co osoba odpowiedzialna została ukarana mandatem karnym oraz wydano polecenie usunięcia nieprawidłowości.

2. STAN BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO NAD OBIEKTAMI PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOSCIĄ, PRZEDMIOTAMI UŻYTKU ORAZ KOSMETYKAMI W 2020R.

Lp	Rodzaj obiektu	Ilość obiektów	Ilość kontroli	Mandaty Ilość/kwota	Decyzje administracyjne	Decyzje zatwierdzające	Pobranych prób
1	Zakłady produkcyjne	183	24	0	0	5	22
2	Zakłady żywienia zbiorowego	263	60	4/900zł	1	16	9
3	Zakłady obrotu żywnością	450	138	6/1700zł	0	9	71
4	Zakłady obrotu kosmetykami	18	3	0	0	0	1
5	Wytwórnice kosmetyków	4	0	0	0	0	0
6	Zakłady obrotu materiałami	15	2	0	0	0	0
7	Wytwórnice Materiałów do kontaktu z	1	0	0	0	0	0

żywnością						
-----------	--	--	--	--	--	--

2.1 NADZÓR NAD PRODUKCJĄ PIERWOTNĄ

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bochni wpisanych jest 107 podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. produkcji pierwotnej, są to głównie niewielcy rolnicy, prowadzący uprawę owoców, warzyw, które sprzedawane są na lokalnych targowiskach (działalność sezonowa, letnia).

W 2020 r. skontrolowano 1 podmiot zajmujących się produkcją pierwotną dostawami bezpośrednimi. Kontrola przeprowadzona została w ramach porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w tym: □ z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, W czasie przeprowadzonych kontroli oceniono warunki sanitarno-higieniczne na etapie uprawy i zbioru oraz pobrano do badania 1 próbę pomidorów w kierunku metali. Nieprawidłowości w czasie kontroli nie stwierdzono.

Nadzór nad produkcją pierwotną to także działalność edukacyjna, która z uwagi na utrudnienia spowodowane brakiem możliwości prowadzenia działań kontrolnych skupiła się w dużej mierze na zamieszczeniu na stronach internetowych stosownych informacji/materiałów edukacyjne dla rolników oraz przetwórców owoców i warzyw.

Zamierzeniem była organizacja szkoleń dla rolników co nie mogło zostać zrealizowane z uwagi na trudną sytuację epidemiologiczną w kraju, stąd edukacja internetowa stała się tymczasowym rozwiązaniem.

2.2 WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSPEKCJAMI, INSTYTUCJAMI PODJĘTYCH W RAMACH OKREŚLONYCH AKCJI.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni w ramach współpracy z organami administracji samorządowej bierze czynny udział w zakresie nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa żywności i żywienia w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży. Współpraca z innymi inspekcjami oraz organami współpracującymi z PPIS w Bochni w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności odbywa się na bieżąco, poprzez ciągłą aktualną wymianę informacji, przekazywanych pomiędzy inspekcjami w postaci pism do wykorzystania służbowego. W okresie sezonu zimowego tj ferii przeprowadzono 12 kontroli w placówkach w których organizowany był wypoczynek zimowy dla dzieci i młodzieży, a w okresie letnim-wakacji przeprowadzono 2 kontrole. W działaniach tych uczestniczyły również służby policji.

Ścisła współpraca w zakresie bezpieczeństwa żywności na nadzorowanym terenie, prowadzona jest z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej. W 2020 roku w ramach współpracy na podstawie zawartego porozumienia przeprowadzono wspólną kontrolę w

Zakładzie produkującym żywność pochodzenia zwierzęcego. Przekazano również uaktualnione listy zakładów wspólnie nadzorowanych przez PIW i IW. Aktualnie wspólnie nadzorowany przez obie Inspekcje (Sanitarną i Weterynaryjną) jest 8 zakładów produkcyjnych zlokalizowanych na terenie naszego powiatu.

Utrudnienia spowodowane brakiem możliwości przeprowadzenia wspólnych działań z inspekcjami odpowiedzialnymi za realizację porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska sprawiły że plan wspólnych działań kontrolnych nie został zrealizowany - takie działania wynikają z sytuacji epidemicznej na terenie powiatu jak i w kraju.

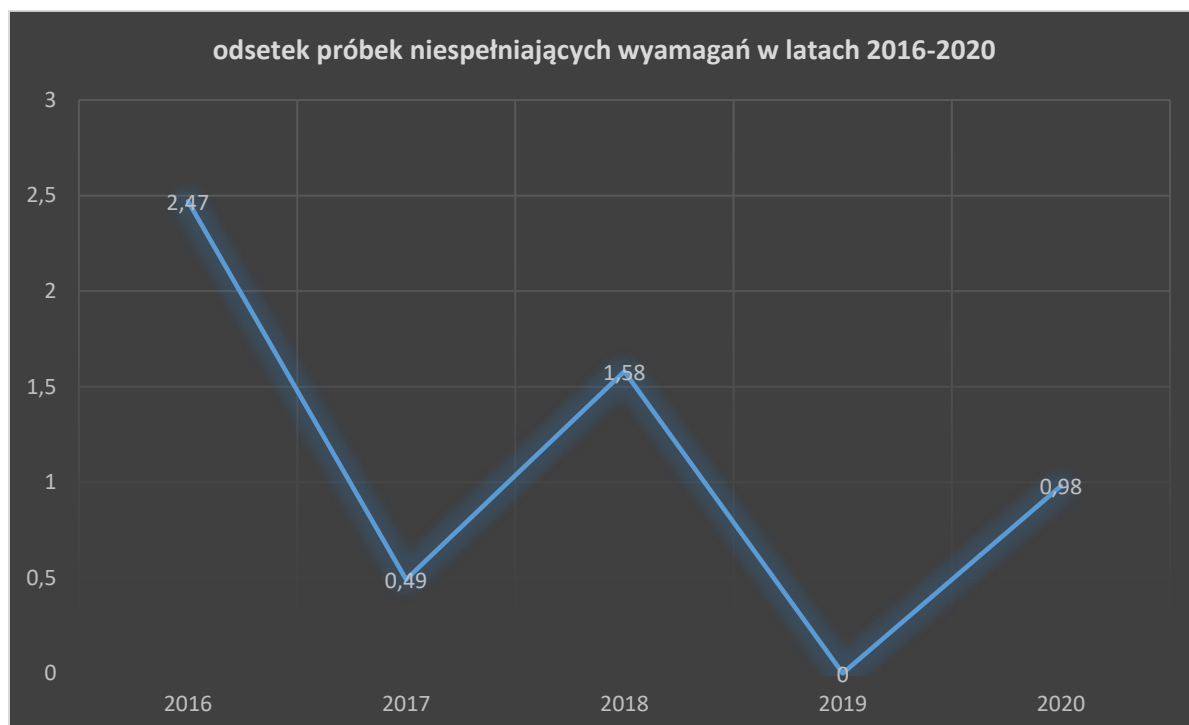
3. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ KOSMETYKÓW.

Państwowa Inspekcja Sanitarna od stycznia 2020 r. realizuje opracowany na szczeblu centralnym, zgodnie z zasadami określonymi przez Komisję Europejską, plan poboru próbek żywności krajowej i importowanej. Ponadto w ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego do badań laboratoryjnych pobierane są próbki żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz próbki sanitarne (wymazy). W 2020 r. do badań laboratoryjnych z terenu powiatu bocheńskiego pobrano łącznie 102 próbki. Próbki pobierane są z obiektów obrotu żywnością jak i zakładów produkcyjnych. 1 próbka – porzeczka czerwona pobrana z zakładu produkcyjnego została zakwestionowana z uwagi na przekroczenia dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu bifentryny. Skutkowało to wszczęciem postępowania względem produktu i zgłoszeniem go do systemu RASFF oraz w ramach porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska sprawa została przekazana do PIORIN zgodnie z kompetencjami celem prowadzenia dalszego postępowania względem producenta zakwestionowanego surowca. W przypadku producenta u którego pobrana była próbka wszczęto postępowanie administracyjne celem niedopuszczenia wprowadzenia do produkcji lub obrotu zakwestionowanego surowca.

Badanie żywności prowadzono w 14 kierunkach: mikrobiologia (46 próbek), metale szkodliwe dla zdrowia (9 próbek), substancje dodatkowe (8), miktotoksyny i mykotoksyny (5 próbek), pestycydy (10 próbek) alkaloidy tropanowe (3 próbki) antybiotykooporność (1 próbka) skażenie promieniotwórcze (1 próbka), furan (2 próbki), akryloamid (3 próbki), 3MCPD (1 próbka), znakowanie (1 próbka), GMO (1 próbka), materiały i wyroby do kontaktu z żywnością (2 próbki) kosmetyki (11 próbek) oraz 3 próbki wymazy sanitarne w związku z podejrzeniem zatrucia.

Na podstawie przeprowadzonych badań laboratoryjnych zakwestionowana została 1 próbka.

4. SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH – RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (Rapid Alert System for Food and Feed, RASFF) to system służący do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli żywności, paszy i materiałów do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiskach i działaniach następczych prowadzonych w wyniku zidentyfikowania takich produktów. W roku 2020 na terenie powiatu bocheńskiego na podstawie otrzymanych zgłoszeń informacyjnych oraz alarmowych przeprowadzono 38 kontroli interwencyjnych (sklepy spożywcze-8, supermarkety-26, mała gastronomia – 2, restauracje -1, hurtownia art. Spożywczych-1) stosownie do otrzymanych list dystrybucyjnych.

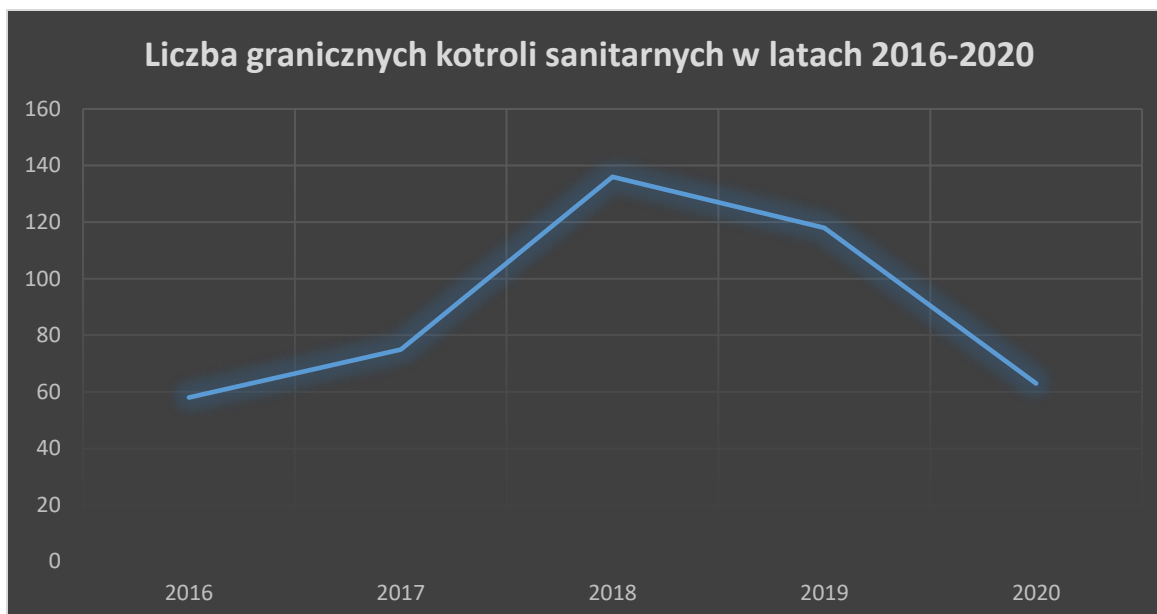
W związku z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu bifentryny w pobranej próbce porzeczki czerwonej mrożonej z zakładu produkcyjnego – zakwestionowana partia została zgłoszona do systemu RASFF.

5. GRANICZNE KONTROLE SANITARNE

Celem granicznych kontroli sanitarnych jest utrzymanie bariery sanitarno- epidemiologicznej kraju poprzez niedopuszczenie do wprowadzenia na terytorium Polski i Unii Europejskiej Żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, których jakość zdrowotna nie odpowiada obowiązującym przepisom i może stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

W roku 2020 na terenie powiatu bocheńskiego przeprowadzono 63 graniczne kontrole sanitarne, w wyniku których wydano 63 świadectwa spełniające wymagania jakości zdrowotnej dla środków spożywczych. Ocenie poddano w sumie 76 partii żywności. W roku 2020 w stosunku do lat poprzednich zauważa się niewielki spadek kontroli granicznych co obrazuje poniższy wykres:

W roku 2020 jedynym asortymentem produktów sprowadzanych do Polski była kawa surowa które pochodziła między innymi z: Wietnamu, Brazylii, Peru, Indonezji. Jakość zdrowotna sprowadzanych z krajów trzecich środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, a także eksportowanych produktów- nie budziły zastrzeżeń.

6. WNIOSKI

Działania kontrolne prowadzone są w następujących obszarach: produkcji żywności, obrotu żywnością, żywienia zbiorowego oraz w wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością. Organ tutejszej Inspekcji przeprowadzał urzędowe kontrole żywności pochodzenia niezwierzęcego produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności zgodnie z kompetencjami a obiekty sektora spożywczego zostały podzielone na kategorie na podstawie oceny ryzyka z uwzględnieniem mikrobiologicznych i chemicznych kryteriów żywności i zakwalifikowane na obiekty o trzech kategoriach ryzyka: wysokim, średnim i niskim.

Działania nadzoru sanitarnego z uwagi na panującą sytuację epidemiologiczną w głównej mierze wynikały z podjętej współpracy z Komendą Powiatową Policji w Bochni i dotyczyły kontroli przestrzegania naruszeń przepisów mających na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się epidemii Covid 19. Prowadzone były i nadal są w obiektach usługowo-gastronomiczno-handlowych przez cały czas trwania pandemii we współdziałaniu z funkcjonariuszami policji na terenie całego powiatu bocheńskiego.

Głównym zadaniem realizowanym w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest egzekwowanie przepisów sanitarno-zdrowotnych, począwszy od fazy projektowej miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, poprzez opiniowanie dokumentacji projektowej, skończywszy na odbiorze czyli dopuszczeniu do użytkowania obiektów, pod względem spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny uczestniczy również w postępowaniach dotyczących konieczności przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, a także opiniuje warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – w sytuacjach, jeżeli takie postępowanie jest przeprowadzane. Wydaje też opinie dot. spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych dla poszczególnych obiektów budowlanych, w tym dla podmiotów leczniczych lub placówek oświatowych.

Obszar działalności zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2020r. obejmował w szczególności następujące zadania:

Opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

W 2020r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny wydał **1** opinię uzgadniającą zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w związku z art. 53 i art. 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn.zm.). Wydano także **1** opinię uzgadniającą pozytywnie odstępnie od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy. Ponadto opiniowano projekty dokumentów procedowane w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z towarzyszącymi im prognozami. Wydano **2** opinie dotyczące zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, **6** opinii dotyczyło natomiast projektów zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. **1** sprawę przekazano do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie, celem rozpatrzenia zgodnie z właściwością i kompetencją (dot. wydania opinii dla zaktualizowanego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy).

Wydawanie opinii w sprawie konieczności opracowania i zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Działając w oparciu o kompetencje wynikające z ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 283 z późn.zm.), w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn.zm.) – Zapobiegawczy Nadzór **19** razy opracował stanowisko, dotyczące zapytania o potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia, a w przypadku takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W ramach postępowania dotyczącego oceny oddziaływania na środowisko analizowano oraz oceniono głównie bezpośredni i pośredni wpływ każdego ocenianego przedsięwzięcia na zdrowie i warunki życia ludzi zamieszkujących w ich sąsiedztwie. W ramach oceny dążono do zapobiegania oraz jak największej minimalizacji mogących wystąpić negatywnych oddziaływań na środowisko, tak aby projektowane inwestycje nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi przebywających w pobliżu, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji. Szczególny nacisk położono na ochronę zdrowia ludzi przed zanieczyszczeniami powietrza, hałasem i drganiami oraz zanieczyszczeniami wody pitnej i gleby. Podczas opiniowania dokumentów zwracano uwagę na odpowiednią organizację i prowadzenie prac budowlanych, stosowanie rozwiązań technologicznych i organizacyjnych chroniących przed nadmierną emisją zanieczyszczeń do środowiska w fazie budowy, a także w fazie eksploatacji.

We wszystkich opiniowanych przypadkach, biorąc pod uwagę środowiskowe uwarunkowanie przedsięwzięcia, stwierdzono brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko.

Wydano także **20** pism podtrzymujących stanowisko Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bochni zawarte w wydanych wcześniej opiniach sanitarnych – opiniujących pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięć oraz **6** wezwań do organów prowadzących postępowanie do złożenia wyjaśnień bądź uzupełnienia dokumentacji na etapie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Uzgodnianie środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

W 2020r. nie wydawano opinii uzgadniających warunki realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzgodnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej

W 2020r. dokonano **3 uzgodnień** pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej. Przedmiotowe uzgodnienia dotyczyły przyjętych rozwiązań projektowych sieci kanalizacyjnej, salonu kosmetycznego oraz obiektu produkcyjnego. W **1** przypadku wezwano Inwestora do usunięcia braków w przedłożonej dokumentacji projektowej. W **1** przypadku po dokonanej przez projektanta korekcie w przedłożonej i

uzgodnionej wcześniej dokumentacji, podtrzymano stanowisko zawarte we wcześniej wydanej opinii sanitarnej. We wszystkich przypadkach ostatecznie uznano proponowane rozwiązania projektowe jako nie budzące zastrzeżeń.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bochni uczestniczył w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych – zarówno tych nowo wybudowanych, jak też obiektów przebudowywanych, rozbudowywanych i adaptowanych – zmieniających dotychczasowe przeznaczenie lub użytkowanie. Zgodnie z kompetencją wynikającą z art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. prawo Budowlane uczestniczo w dopuszczeniu do użytkowania **20** obiektów budowlanych (po zakończeniu budowy, rozbudowy bądź przebudowy). W większości przypadków kontrole wykazały uchybienia stanowiące niezgodność realizacji inwestycji z projektem budowlanym bądź z przepisami w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Jeżeli stwierdzone podczas kontroli uchybienia nie zagrażały zdrowiu bądź życiu ludzi i były możliwe szybko do usunięcia, Inwestorzy informowali tut. Inspektora Sanitarnego pisemnie o usunięciu stwierdzonych uchybień. Wówczas wydawano opinię o zgodności realizacji obiektu z projektem budowlanym. Jeżeli stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości nie zostały niezwłocznie usunięte, ale nie zagrażały życiu lub zdrowiu ludzi, wydawano opinie stwierdzające zgodność realizacji obiektu z projektem budowlanym, z zastrzeżeniem, iż obiekt w pewnym zakresie jest niezgodny z zatwierdzonym projektem budowlanym, bądź jest zgodny z projektem, lecz niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa. W **13** przypadkach ze względu na charakter inwestycji bądź zakres wykonanych prac (np.: zakończenie budowy drogi, mostu, wiaty, itp.), tut. Inspektor poinformował pisemnie Inwestora, iż nie przewiduje w ustawowym terminie podjęcia czynności kontrolnych mających na celu potwierdzenie zgodności realizacji przedmiotowej inwestycji z zatwierdzonym projektem budowlanym, a tym samym zajęcia stanowiska o którym mowa w art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 1333 z późn.zm.), w celu umożliwienia złożenia wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie bądź zawiadomienia o zakończeniu budowy.

Na warunkach wynikających m.in. z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi pozytywnie zaopiniowano stan sanitarny w **13** zakładach, które specjalizują się w usługach fryzjerskich oraz kosmetycznych (8 – zakłady kosmetyczne, 5 – zakłady fryzjerskie). Opiniowano także placówki opieki nad dziećmi (**5** - Żłobków, **1** Przedszkole, **1** – Dom Dziecka). Ponadto zaopiniowano pomieszczenia byłego budynku DPS, zaadaptowanego na miejsca ewakuacji mieszkańców w związku z COVID 19, **2** apteki oraz 1 placówkę zapewniającą dzienną opiekę i aktywizację osób niesamodzielnych (Dzienny Dom Senior +).

Działając na wniosek Stron i w odniesieniu do wymagań określonych m.in. ustawie o bezpieczeństwie żywności oraz w rozporządzeniu WE Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29.04.2004r. w sprawie higieny środków spożywczych wydano **24** opinie dla zakładów żywnościowo żywnościowych. W grupie tej znalazły się: 4 punkty wydawania posiłków cateringowych w placówkach oświatowo wychowawczych, 5 sklepów spożywczych,

1 restaurację, 4 zakłady produkcyjne, 1 obiekt konfekcjonujący, 7 obiektów małej gastronomii, 2 magazyny żywności.

Współpraca z organami administracji państwowej i samorządowej

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego prowadził działania w zakresie współpracy w trakcie działalności opiniodawczej oraz przy dopuszczaniu do użytkowania obiektów zarówno z nadzorami bieżącymi tut. Stacji, jak również z Organami Administracji Samorządowej, Nadzorem Budowlanym czy Komendą Państwowej Straży Pożarnej.

Działania o charakterze konsultacyjnym i prewencja sanitarna

Integralnym elementem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego było prowadzenie poradnictwa sanitarnego w zakresie szeroko pojętej prewencji sanitarnej, jak również bieżące konsultacje koncepcji projektowych, dokonywane wspólnie z zainteresowanymi stronami – projektantami i inwestorami, które prowadzone są na etapie poprzedzającym ich późniejsze, formalne przedłożenie do uzgodnienia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bochni. Podstawową zaletą takiej formy poradnictwa jest możliwość uniknięcia przez zainteresowanych zastosowania wadliwych rozwiązań projektowych, również takich które poprzez rażące naruszanie wymagań higieniczno- zdrowotnych, czy też uznanych i obowiązujących w praktyce projektowej standardów sanitarnych, powodowałyby niemożność ich pozytywnego uzgodnienia przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

ROZDZIAŁ VII OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Działania na rzecz zdrowia publicznego i promocji zdrowia podejmowane przez Sekcję Promocji Zdrowia wynikają z realizacji ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zadań zleconych przez Główny Inspektorat Sanitarny, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, Ministerstwa Zdrowia oraz bieżącej sytuacji epidemiologicznej. Podejmowane w 2020 r. inicjatywy obejmowały swoim zasięgiem cały powiat i adresowane były zarówno do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, jak i dorosłych.

1. PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU

W ramach profilaktyki antynikotynowej w 2020 roku realizowano cztery programy antytytoniowe skierowane do dzieci uczęszczających do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów oraz ich rodziców i opiekunów.

W roku szkolnym 2019/2020 program „Czyste Powietrze Wokół Nas” adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich rodziców i opiekunów realizowany był przez 1793 osoby w 34 przedszkolach i oddziałach przedszkolnych na terenie powiatu. Głównym celem tego programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

Program „**Nie pal przy mnie proszę**” skierowany do uczniów klas I-III szkół podstawowych realizowało 1649 osób w 25 szkołach podstawowych. Stanowi on drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Zawiera w sobie treści zgodne z podstawą programową w edukacji wczesnoszkolnej.

Program „**Znajdź właściwe rozwiązanie**” adresowany do uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych realizowało 1597 osób w 17 szkołach podstawowych. Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży.

Realizowano również kolejną edycję programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej „**Bieg po zdrowie**” w 19 szkołach podstawowych. W programie wzięło udział 629 osób. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Zajęcia w programie prowadzone są za pomocą zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców (klasy IV szkół podstawowych) w oparciu o zeszyty ćwiczeń i inne pomoce dydaktyczne dostępne w ramach programu.

2. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI

Na terenie powiatu realizowany jest program „Trzymaj Formę”, którego zasadniczym celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin, poprzez promocje zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety oraz w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program skierowany był do uczniów klas V - VIII szkół podstawowych. Jego realizacja oparta jest na metodzie projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym, opracowują ciekawsze metody propagowania zasad zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2019/2020 do programu zgłosiło się 39 szkół.

W ramach Programu na terenie powiatu bocheńskiego rozpisano kolejną edycję Konkursu Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia, którego inicjatorem był Główny Inspektorat Sanitarny. Jednak ze względu na epidemię COVID-19 konkurs został odwołany.

W ramach „Tygodnia Profilaktyki” w Szkole Podstawowej w Dąbrowicy zachęcano uczniów do prowadzenia zdrowego stylu życia poprzez: zbilansowane odżywianie oraz regularną aktywność fizyczną. Między innymi omówiono „Piramidę zdrowego żywienia i stylu życia dzieci i młodzieży”, która zgodnie z najnowszymi zaleceniami oprócz diety i aktywności fizycznej zwraca też uwagę na odpowiedni sen, kontrolowanie wagi oraz ograniczenie korzystania z komputera i innych urządzeń elektronicznych.

3. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

W ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych kontynuowano w roku szkolnym 2019/2020 realizację programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość” w 6 szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu. W programie wzięło udział 990 osób. Do szkół realizujących program przesłano informacje o konkursie „Szkoła wolna od używek”, którego inicjatorem był Główny Inspektorat Sanitarny. Niestety z powodu epidemii COVID-19 konkurs został odwołany.

4. PROFILAKTYKA ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO HPV

W roku szkolnym 2019/2020 realizowano program „Wybierz Życie-Pierwszy Krok”. Jego celem było zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy poprzez kształtowanie świadomości na temat zachowań zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym. Program realizowało 662 uczniów z 4 szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu przy współpracy i wsparciu merytorycznym lekarzy ginekologów, położnych i pielęgniarek szkolnych. Działania skierowane były do uczniów klas I szkół ponadpodstawowych, rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej.

5. PROFILAKTYKA HIV/AIDS

W ramach realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS koordynowano i współrealizowano działania w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Działania programowe realizowane były 4 w placówkach ponadpodstawowych powiatu bocheńskiego.

6. INNE INICJATYWY I DZIAŁANIA PROWADZONE PRZE PSSE W BOCHNI

W roku szkolnym 2018/2019 realizowano program „Wybierz Życie-Pierwszy Krok”. Jego celem było zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy poprzez kształtowanie świadomości na temat zachowań zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym. Program realizowali szkolni koordynatorzy w 3 Liceach, 3 Technikach i 3 Zasadniczych Szkołach Zawodowych na terenie powiatu przy współpracy i wsparciu merytorycznym lekarzy ginekologów, położnych i pielęgniarek szkolnych. Działania skierowane były do uczniów klas I szkół ponadgimnazjalnych, rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej.

Jesienią roku 2019 wprowadzono do realizacji w szkołach i przedszkolach nowe programy:

- program „**Znamie? Znam je!**” upowszechniający wiedzę dotyczącą nowotworów skóry, oraz zasad profilaktyki, skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych,
- program „**Podstępne WZW**” realizowany w szkołach ponadpodstawowych, którego zadaniem jest przekazanie wiedzy dot. WZW B i C, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki oraz pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych,
- pilotażową wersję programu „**Skąd się biorą produkty ekologiczne**”, którego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych. Grupa do której skierowany jest nowy program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat.

7. SZKOLENIA

Zorganizowano szkolenie dla przedstawicieli gabinetów kosmetycznych, salonów fryzjerskich, tatuażu i odnowy biologicznej „Zapobieganie uchybieniom w procedurach higieniczno-sanitarnych” Podczas szkolenia omówiono tematy: zagrożenia mikrobiologiczne (drogi szerzenia, grupy patogenów), prawidłowe procedury higieniczne w obszarze powierzchni z uwzględnieniem zanieczyszczeń materiałem organicznym, regulacje prawne z zakresu procedur higieniczno-sanitarnych.. Przeprowadzono też ćwiczenia praktyczne z dezynfekcji rąk z użyciem lampy UV.

Prowadzono działania wynikające z sytuacji epidemiologicznej

Zorganizowano akcję informacyjno-edukacyjną związaną z przygotowaniem szkół i przedszkoli do działania w dobie pandemii COVID-19 w roku szkolnym 2019/2020. Prowadzono rozmowy, udzielano porad, sprawdzano przestrzeganie wytycznych Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego, których wdrożenie zapewnia dzieciom, uczniom, nauczycielom i pracownikom placówek oświatowych bezpieczne warunki nauki w czasie epidemii.

Podczas trwania wycieczek dzieci i młodzieży instruowano o zwracaniu szczególnej uwagi na bezpieczeństwo zdrowotne uczestników, częste mycie rąk, stosowanie się do wytycznych MEN, GIS i MZ, prowadzono działania informacyjno-edukacyjne zwłaszcza w kontekście koronawirusa.